

Nûbihar

MEHNAMAYA ÇANDÎ HUNERÎ EDEBÎ

*Piştî sê salan
Nûbihar*

ALFABEYÊN LATÎNÎ Û EREBÎ YÊN KURDÎ

LATÎNÎ	MÎNAK	TIRKÎ	EREBÎ	MÎNAK
A a	Azadî	Özgürlük	ئا، ئا، ئا	ئازادی
B b	Bangdan	Ezan	ب، ب، ب	بانگدان
C c	Ceng	Savaş	ج، ج، ج	جەنگ
Ç ç	Çem	Irmak	چ، چ، چ	چەم
D d	Dîrok	Tarih	د، د، د	دیرۆک
E e	Evîn	Aşk	ه، ه، ه	ئەفین
Ê ê	Êvar	Akşam	ئێ، ئێ، ئێ	ئێفار
F f	Ferîşte	Melek	ف، ف، ف	فەرێشته
G g	Genim	Buğday	گ، گ، گ	گەنم
H h	Hawar	İmdat	ه، ه، ه	هاوار
I i	Istirî	Diken	ئ، ئ، ئ	ئستری
Î î	Îstikan	Çay bardağı	ئێ، ئێ، ئێ	ئێستکان
J j	Jin	Kadın	ژ، ژ، ژ	ژن
K k	Kulîlk	Çiçek	ک، ک، ک	کولێلک
L l	Lorîn	Ninni	ل، ل، ل	لۆرین
M m	Meh	Ay	م، م، م	مە
N n	Nan	Ekmek	ن، ن، ن	نان
O o	Ol	Din	ئۆ، ئۆ، ئۆ	ئۆل
P p	Paşîv	Sahur	پ، پ، پ	پاشیف
Q q	Qenc	İyi	ق، ق، ق	قەنج
R r	Rojava	Batı	ر، ر، ر	رۆژافا
S s	Sipî	Beyaz	س، س، س	سپێ
Ş ş	Şev	Gece	ش، ش، ش	شەف
T t	Tav	Güneş	ت، ت، ت	تاف
U u	Umêd	Umut	ئو، ئو، ئو	ئومێد
Û û	Ûşî	Salkım	ئو، ئو، ئو	ئوشی
V v	Vejîn	Diriliş	ف، ف، ف	فەژین
W w	Welat	Vatan	و، و، و	وەلات
X x	Xweda	Tanrı	خ، خ، خ	خوهدا
Y y	Yar	Sevgili	ی، ی، ی	یار
Z z	Zava	Damat	ز، ز، ز	زافا

Nûbihar

MEHNAMEYA ÇANDI HUNERİ EDEBİ
(AYLIK KÜLTÜR SANAT EDEBİYAT DERGİSİ)

Kızılaşi Cad. Kuruş Apt. 51/3

Fatih-Istanbul

Tel: (212) 533 75 88

Faks: (212) 524 00 38

Xwedî û Berpirsiyarê Nivîsaran
(Sahibi ve Yazışları Müdürü)

Süleyman Çevik

Berpirsiyarê Giştî
(Genel Yayın Yönetmeni)

Sabah Kara

Mudîrê Tîprêzî û Arşivê
(Dizgi ve Arşiv Müdürü)

Ali Karadeniz

Muşawîrê Nivîsaran
(Yayın Danışmanı)

Mustafa Goyanî

Nûnerê Alamanya
(Almanya Temsilcisi)

Naci Gülmez

Tel: 221 732 63 33 Köln

Nûbihar kovareke mehane ya çandî, hunerî û edebî ye. Bîrûbaweriyên xwediyên berhemên, lîzûmen ne bîrûbaweriyên Nûbihar in. Nivîsaran ku bi îmzaya Berpirsiyarê Giştî weya bi navê Nûbihar tên weşandin, bîrûbawerîya me nişan didin. Nûbihar di serrastkirina berhemên çandî de azad e.

Bedela Abonetîya Salane

(Yıllık Abone Bedeli)

Lî hundir (Yurt içi): 600.000 TL

Lî derve (Yurt dışı): 60 DM

Jimarêyên Hesaban

(Hesap Numaraları)

Lî hundir (Yurt içi): Postgiro (Posta Çeki): Süleyman Çevik, 658265

Lî derve (Yurt dışı): Süleyman Çevik, İş Bankası Yavuzselim Şubesi, 1079-30100-3118770

Tîprêzî û Pergala Rûpelan

(Dizgi ve Mizanpa)

Nûbihar

Berg (Kapak)

Nûbihar

Çapxane (Matbaa)

Nesil Matbaacılık

NAVEROK

SABAH KARA	
PIŞTÎ SÊ SALAN NÛBIHAR.....	3
MEMÊ ALAN LÊPIRSÎN	4
AHMET ARAS LÊPIRSÎN	5
M. RAUF ÇİÇEK LÊPIRSÎN	5
YILMAZ ÇAMLİBEL LÊPIRSÎN	7
SÜLEYMAN AKTÜRK LÊPIRSÎN	7
YAKUP KARADEMİR LÊPIRSÎN	8
ZEYNELABİDİN ZINAR LÊPIRSÎN	9
FIRAT CEWERÎ LÊPIRSÎN	9
LATİF ÖZDEMİR LÊPIRSÎN	10
BEDİRXAN EPÖZDEMİR LÊPIRSÎN	10
FEQÎ HUSEYN LÊPIRSÎN	11
LOKMAN POLAT LÊPIRSÎN	12
MIHEMED DEHSIWAR LÊPIRSÎN	13
NACİ KUTLAY LÊPIRSÎN	13
ZANA FARQÎNÎ LÊPIRSÎN	14
SUUT KILIÇ LÊPIRSÎN	14
AHMET ÖNAL LÊPIRSÎN	15
FELAT DİLGEŞ LÊPIRSÎN	15
NACİ GÜLMEZ LÊPIRSÎN	16
M. LATİF SALİHOĞLU LÊPIRSÎN	17
ABDULLAH XERÎB LÊPIRSÎN	17
CANKURD	
BO SÊSALIYA NÛBIHAR.....	18
MELA QASIM	
NUQURÇ / 54 - 58.....	19
BABA TAHİRÊ URYAN	
SABAH KARA	
DUBEYTÎ / 146 - 155.....	20
MEWLANA CELALEDİNÊ ROMÎ	
SABAH KARA	
MESNEWÎ / 14.....	21
NURETTİN DURMAN	
HOZAN OFLAZ	
ŞÊX Û MIRIN.....	22
XELÎL AMED	
ZAROKNAME / 2.....	23
SEYİD ELİYÊ FİNDİKÎ	
BABÊ HACER BÊRİVAN	
DİWAN / 4.....	26
SELMAN CİHADVAN	
PIRSNAME / 5.....	27
NAVEROKA SALA SÊYEMÎN	28

Piştî sê salan Nûbihar

SABAH KARA

Berî her tiştî, me xwest em li zimanê bav û bapîrê xwe bibin xwedî. Me xwest bi vî zimanê şîrîn em strana kul û kederê xwe bibêjin û rê li ber şahiyên pêşerojê vekin. Me xwest wek "Bilûrvanê Gundê Mişkan", em bi newaya bilûra kurdî, xwe û hemû zarûkên kurdan ji "gundê mişkan" xelas bikin.

Berî niha bi sê salan... Car-dîn weku van rojan payîz bû û me bi sernivîsara "Ne zalim be, ne mezlûm" û bi pêşpeyva "Di payîz de nûbihar" dest bi weşandina Nûbiharê kiribû. Ev e sê sal ji ser vê bûyera giring buhurîn. Sê salên dirêj...

Gelo me çi dixwest û em gihîştin kûderê?

Berî her tiştî, me xwest em li zimanê bav û bapîrê xwe bibin xwedî. Me xwest bi vî zimanê şîrîn em strana kul û kederê xwe bibêjin û rê li ber şahiyên pêşerojê vekin. Me xwest wek "Bilûrvanê Gundê Mişkan", em bi newaya bilûra kurdî, xwe û hemû zarûkên kurdan ji "gundê mişkan" xelas bikin.

Me xwest em her cur dogmatîzm, çavkorîti, dilkorîti û mêjîkorîtiyê red bikin; li hember payîzê, em alaya "biharê" û li hember dogmatîzmê, em alaya "azadiya ramanê" bilind bikin.

Me go, "Bila nav, me nexapînin!" Me go, "Geli semîmî û jidilan; werin! Ev dergehê me, dergehê nawmêdiyê nîne; werin! Bîrûbaweriya we çi dibe, werin! Hun ji çend dergehê zivirîbin, werin! Em heval û hogirê we ne; werin!.. Werin da ku em piştî sedsalan, bihara xwe pêk bînin!"

Me dît ku Xaniyê gewre, ji pişt perdeya sedsalan, me zarûkên kurdên mezlûm bi biharê, bi nûbiharê vedixwîne! Me go, "Lebbeyk!" û me da rê. Me dest ji ehmeqan berda; me dest ji zaliman berda û me da rê. Me go, "Em mezlûm in û mezlûm birayê me ne!" Me go, "Em ne zalim in û zalim dijminê me ne!" Me go, "Emê her dijminê zaliman bin û her hevalê mezlûman bin!" û me da rê...

Berî niha bi sê salan... Di hejmara yekemîn a Nûbiharê de me gotibû:

"Mirovê ku heq bixe bin

lingê xwe, pê bilind nabe. Heq li ser piyan bilind dibe û bilindvanê xwe jî bi xwe re bilind dike. Di heq û heqîqetê de, bilindvan û bilindbûyî pevne ne. Wexta bilindvan heq bilind kir, heq jî bilindvan bilind dike.

Naxwe emê heq û heqîqetê bilind bikin û emê ji heq û heqîqetê re terefdariyê bikin. Ko heq di eleyhê me de jî be, emê terefdarê heqiyê bin. (...)

Erê, ko birayê me jî be, em dijminê zalim in û zalim dijminê me ye.

Hema emê terefdariya kî bikin?

Emê terefdariya mezlûm bikin û hew!

Ger misilman û ger ne misilman; kî mezlûm be, emê arîkariya wî bikin. (...)

Em dixwazin ku em dostê ketiyan bin, kesê bêkesan û hevalê bêhevalan bin. (...) Em dixwazin ku em dijminê mustekbiran û zaliman û zordanan bin. (...)

Ma ne eyb û fihêt e ku em dijmintiya ketî û mezlûm û belengaz û musted'efan bikin?!

Ma ne şerm û fihêt e ku em destê heqdarê berdin û destê neheqan bigrin?

Wext ew wext e ku em guh bidin hevûdu.

Wext ew wext e ku em

1. Ne zalim be, ne mezlûm

dest bidin hevûdu.

Wext ew wext e ku em belengaz û mezlûmên heqdar bibin yek û di miqabilê zilm û zorê de bisekinin.

Wext ew wext e ku em bizanibin û bi zanayî qebûl bikin, yan red!" (Di payîz de Nûbihar, hj 1, rp 3, Çiriya Pêşin 1992)

Di dawiya peyvan de dixwazim bibêjim ku, em hê li ser soza xwe ne û emê her li ser soza xwe bin.

...

Hunê li jêr, li ser sê salên Nûbiharê raman û rexneyên rewşênbîrên me bixwînin.

Em ji heval û hogirên ku bersiv dane vê lêpirsînê re sipas dikin.

Bi xatirê we.

...

Memê Alan:

Gotinek mezinên tirkan Gheye; dibêjin ku: "Xatirê fincanek qehwê, çel sal didome." Her çi qas hevalên Tirk bi vê gotina mazinên xwe nelivin jî, lê ev gotin, bi wateya xwe rastiyeke mezin tînê zimên. Min got, Tirk bi gor vê gotinê nalivin; belê ev idîaya min jî rast e. Hûnê bêjin çawa? Hevalên ku ji dîrokê xebardar bin, dizanin ku, dema gelê Tirk, ji ber xela, birçîbûn û şerê Asyaya Navîn koçber bûn û wekî qereçiyên bi çol û çiyên ketin, rêka wan bi Kurdistanê ket. Me, ji ber saftî û sofitiya xwe hemû rêk û dirb li ber wan vekir; me, ew kirin taca serê xwe; herwekî ensarên Pêxember, me meamela mihaciriyê li Tirkan kir û me, mal û pertalên xwe di navêna xwe û wan de parve kir. Li pêş van kiryarên me yên bi xêrûbêr, pir heyf û xebînt ku, birayên Tirk dest bi nankorî û xenîmetê kirin. Wek reqelên serê laş û terman, hilkêşî-

yan serê me û bi qîl û pencên xwe ketin canê me, dest dan ser war û welatê me, çahv xistin namûsa me, dest bi mêtin û mijîna hemî hebûn û dewlemendiya me kirin... Hêviya me ji Yezdan ku, ev kiryarên wan ji wan re nemîne însaelah!

Belê, me ev rastiya tarîxî, bi sayet û dersdayina Nûbiharê fêhm kir û fêrisand. Ev fam û fêrisandin jî bû wesîle û navgîna têgihaştîya xwenaskirinê. Ev xwenaskirin, wê roj bi roj bi kûr û firehî pêşve here. Pêşvebirina xwenaskirinê, helbet bi xwendin û vekolandinê derfêt dibe. Ji bo xwendin û vekolandinê, çavkaniya herî saxlem û herî dirust —ez bi şexsê xwe— kovara Nûbihar dibînim.

Heftê sal e ku femandariya Kemalîzmê, bi hemû dijwarî û hovîtiya xwe, li ser gelê Kurdistanê bi darê zorê û bi vekuştina mêjiyê Kurdan, temenê xwe yê bêxêr didomîne. Bi rehperestiyek wehşî û dijmirovî, netewê Kurd yek bi yek, carna jî bi teyavî dukuje û dipişefîne. Vaye di nêv vê

wehşetê de derkftina Nûbiharê, bi serê xwe berxwedaneke pîroz, serhildanek birêz û rûmetdar, hêviyek bilind û şoreşek mezin e.

Mirovekî bi salan di zîndanê de mabe, çawa ku hesretkêşê tîrêj û tavê ye; mirovekî tîh û birçî be, çawa ku hewcedarê av û xwarinê ye; mirovekî bê mal û bê war be, çawa ku li bende û hêviya sitarek û niştmanekî ye... herwusa, belkî bi zêdeyî gelê Kurd jî hewcedarê kovara Nûbiharê ye. Digel mirov bi xwe, pir nankor û bîrnebir e. Bi gelek an ez dizanim ku bi çahvêlandin û meraqek mezin, li hêviya kovarak Îslamî û mafgerî bûn. Digotin: "Heger kovarek kurdî ya bi gor bir û baweriya Îslamî derwere, welê di bêrika me de yek metelik jî nemîne, emê dîsa jî jiyana kovarê biparêzin..." Lê pir mixabin ku dema Nûbihar derket meydanê, wan hevalên şormezin, ew sozên xwe yên berê ji bîrve kirin. Halvaku, divêt şol û şorên mirov, hev û din danrast bike.

Diyare ku, çi kovar dibe, çi rojname dibe; ji bo berdewamkirin û vejîndayina wan, divêt piştevanî û destegîriya xwendevanan lê çênebe, an tinebe; helbet wê ev xebat ji qada têkoşeriyê rabe, wê ev karpêkan, herwekî zarokên behavêjî, bimire; û ewê dostan xemgîn, dijminan ji kêfxweş û dilşad bike. Ji ber vêqasê, ez ji hevalên hemiyetperwer rica dikim ku, bila di peyv û tevgerên xwe de durist bin. Tiştên ku bi devkî dibêjin, bila bi livjen û pratîkên xwe jî bidin îsbat û peyitandin. Yan jî, ev rewş û ev reng, ne şan û babetên kesên dozdar û mafxwaza ne. Şopme-

2. Nezanî bindestî ye, zanîn rizgarî ye

şandin û biserxitina doza wî gelê situxwar, encax û encax bi fidekarî û cangorî pêk têt.

Pêwîst e ku em hemî, ji bo vê doza maf û hiqûqên xwe yên meşrû, têkoşînek mezin pêk bînin. Bi xebat û bi labat, divêt em têkevin bin ling û bin baskên gelê xwe, em wan hilbidin jor, em wan hayîdarê cihanê bikin, em wan çahv-nasên buyerên nav xwe û hawîrdorên xwe bikin; da ku bi lez û bez ew jî bighêjin armanc û mebestên xwe yên insanî. Bi xwezayî, ev rewş jî bi xwendin û bi hişyarbûnê bi cîh dibe.

Îroj, bi zarê me yê Zazakî û bi Kurmançiyek xwerû, kovara me Nûbihar, vê wezîfa xwendedarî û hişyarkirinê bi-heqqin bi cîh tîne. Bi kurtêbêjî, ji bo temendirêjbûna Nûbiharê, xwedîderkeftina me pêwîstiyek girîng e. Em, bi tev ji bîr nekin ku, berde-wamya Nûbiharê ji bo gelê me rûgeşî û rûsipîtiyek dîro-kî ye.

Salvegera sêsaliya kovara Nûbiharê ji we hemiyan re pîroz be. Amîn.

...

□ Ahmet Aras:

Serî de ez sêsaliya Nû-biharê pîroz dikim.

Ez dixwazim bi çavê xwendevanekî fikra xwe bêjim.

Min cara ewil hejmar-ke kovarê di bûroya he-valetî de dît. Min wê çaxê zêde guh nedayê. Min di dilê xwe de go: "Ev jî fun-deke dînciyan a nû ye." Lê navê Nûbiharê bala min kişandibû.

Paşê li cem wî hevalî min çend hejmarên din jî dîtî. Min ku dîsa ew hil-dane destê xwe, hinekî lê nihêrî, heval got: "Kek, evên ku vê kovarê derdi-xin ne wekî wanên "din" in." Ango wanên ku jê re

dibên "dîncî". Bi rastî jî ba-werya min bi ti awayî bi wan dînciyan tunebû. Ciyê ku bîh-na wan jê bê, ez bi rêya heft qonaxa jê direvim. Ew, tenê bawerya merivên bawer-mend îstîsmar dikin, pê şu-xulê xwe li rê dibin. Lê me-rivên dîndar pir dûrî wan û karên wan in. Ew, bi dilsozî li ser rêya bawerya xwe dime-şin.

Ez dirêj nekim, min me-raq kir û ew hejmaran xwen-din. Bi rastî ez dawyê de ha-tim ser fikra wî hevalî. Min dît ku nivîskarên Nûbiharê merivên bawermendên dil-soz in. Berî her tiştî li şexsi-yeta gelê xwe û çanda gelê xwe xweyî derdikevin, di Kur-dîtiya xwe de bi dil û can in.

Nivîskar û rewşenbîrên (!) Kurda bi gelemperî oportû-nîst in, li gor hewa rojê, xwe dihejînin, zikê xwe zer dikin û her tiştî tevlihev dikin. Lê ni-vîskarên Nûbiharê wusa nîn in, li ser pirsgrêkan bi giranî, bi hemdê xwe û bi dil û can disekin, dinivîsin, pale-pistûkyan nakin û fikra xwe

rasterast dibêjin. Ev jî tişteki-pir muhîm e.

Di hejmarên ewilîn de zi-manê kovarê hinekî qels bû. Lê wusa dixuyê ku emeg-darên kovarê hewl dane xwe, zimanê kovarê têtûz kirine û gellek pêş de çûne. Navero-ka kovarê jî gellek tijî û rengîn bûye. Bi bawerya min, Nûbi-har ku bi vê sitîlê dom bike, wê ji çanda Kurdî re xizmetên pir muhîm bike û wê bibe ko-vareke numûne.

Ezê pîrsa xwe bi henekekî (laqirdîkî) tamam kim.

Dixuyê ku meyla nivîskar û berpirsiyarên Nûbiharê hi-nekî zêde li ser dunya din e. Di nav herdu dunya de ba-lanseki çêkin, wê baştir be.

...

□ M. Rauf Çiçek:

Adet e. Wexta ku kovarek dertê, karbidestên wê, pîr-sekê dikin. Pîrs meşhûr e:

"Ev kovar çima dertê."

Lêbelê di heqîqetê de ber-siva vê pîrsê bi derhatina ko-varê hatiye dan. Lewra der-hatîna kovarê bi xwe, bersi-va vê pîrsê ye. Kovar bi xwe dibêje ku çima dertê."

Sê sal berê Nûbihar di payîzek wiha de bi ser-navê "Di payîz de nûbi-har" bi gotinên jor dest bi weşanê kir. Bi naverokek germ û zimanek şîrîn.

Rêya xwe jî di bergê de parole kiribû: "Ne zalim be, ne mezlûm." Li cem mezlûman û li dijî zalim û zordestan.

Wek ku di destpêkê de jî hatibû nivîsandin, bi derketina xwe, sedemê derketinê nîşan dabû.

Bi derketina xwe ji her alî re hinare (mesaj) şan-dibû.

Xwerû digot: "Ez dengê kurda me, misliman im. Çi heq be, ezê wî bêjim û bigrim. Ku heqî di ber aleyhê me de jî be, emê

8. Dar li ser kokê xwe hêşîn dibin, mirov li ser zimanê xwe

terfdarê heqiyê bin. Lewra ti-liya şerîet birî, naêşe."

Kî dibe bila bibe ku vê yekê nepejirîne bila derkeve qadê. Aha di sê salan de bi sî û şeş hejmarên xwe Nûbihar!

Bi derketina xwe dilê pir kesan dilşa kiribû. Wek ku di Nûbihar de hatibû weşandinê, hineka nizanîbû bi çî gotinan pîroz bikirina:

"Ez nizamim bi çî kelîmê we pîroz bikim ji bo vê xelata hêja û giranbiha, ji bo vê bihara ku we diyarî kurdê hejar kiriye. Xweda kulîlkên vê biharê salewext geştir bike." (Hejmar 6/11)

Xwendevanek dilşahiya xwe wiha nivîsandibû:

"Em çiqas spas bikin, hindik e. Lewra hewe kovarek derxist ku ana em jî karin bibêjin kovarek me jî heye. Em karin bibêjin ku em misilman in; em misilmanên terefdarê mezlûman in û neyarê zilm û zorê nin" (Hejmar 3/28)

Birakî me jî hîsên xwe wiha derxistibû derve:

"Bila zalim bizanibin ku em jî hene. Li hember wan serî bilind dikin û têkoşin dikin!" (Hejmar 6/14)

Hozanek jî dilşahiya xwewiha anîbû ziman:

"Mizgîniyek şerîn hate guhê min:

Kovara Nûbihar têtê weşandin

Sivik bûn keser û kul û derdê min

Birînê dilê min hatin kewandin" (Hejmar 2/27)

Misoger dilê bişewat, çawa hênik kiribû, dilê dijmin û zalim jî wisa şewitandibû.

Nûbihar bi derketina xwe him di dîroka Kurdên Tirkîyê de û him jî di nav misilmanan de tabûyek mezin şikand û rohnî da. Ev rohnayîya wê ne tenê di tixûbê Tirkîyê de ma. Li çarmandorê sînorê Tirkîyê rohniya xwe nîşan da.

Di hola xwe de, xwe da pejirandin. Di rojnamegeriyê de kovarek xwe bide pejirandin, ne tiştekan hêsan e. Nûbihar vê yekê bi serkeftî pêk anî.

Nûbihar bi ramana xwe, naveroka xwe, zimanê xwe, xebata xwe, tîprêzî û pergala rûpelên xwe (mîzanpaj), xwe daye pejirandin.

Nûbihar di nava sê salan de, di zêdeyî hezar û sêsed rûpelên xwe de, nêzikî hezar nivîs û nivîsarê sêsed kesî weşandiye. Hemû bi kurdî. Namêyên xwendevanan najmêrim.

Nûbihar di ti rûpelê xwe de ji prensîbên xwe neqetiyaye.

Nûbihar li ser pir dabaş û meselên civakî û zanyarî rastwestaye. Ramanên xwe di çerçewa prensîbên xwe de raber kiriye. Hemû hejmarên we, delîlê vê ne.

Nivîsên ku tê de hatine weşandin, pespaye (besit) nîn in. Hinek carna ji bo fehmkirina nivîsan, di hola xwe de pisporî dixwazin. Bi zanyarî, felsefî, edebî, civakî hatine nivîsandin. Di van nivîsan de

asoya ramanên xwendevanan fireh dike. Wan sewqî fikrandinê dike.

Me gotibû ku di pîr babetan de nivîsandibû. Aha ji we re sernavê hinek babetan: Mirov, ol, ziman, netew, zanebûn û nezanî, hîlbijartina siyasî, ronakbîr, amojkarî, pirs-girêka Kurda, pirs-girêka Bosna, dagirkeriya Îsrail, qencî û neqencî, serhildan, hec û Qur'an û...

Kovara Nûbihar di pir rojname û kovaran de ji xwe daye qalkirin û nivîsandin. Ev jî delîlek e ku xwe daye pejirandin.

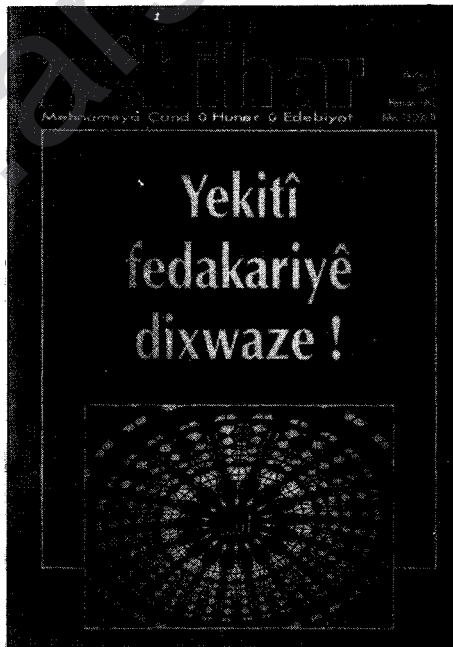
Ji xeyrî weşanê, xebatên hêja yên din jî kiriye. Wek sempozyuma *"Çareserkirina Pirsê Kurdî"*, tertîba hinek pêşbazîyan, li ser tîpên kurdî pêşniyazên nû. Ewê van xebatên hêja jî neyên jîbîrkirin.

Nûbihar çawa bi naveroka xwe û bi xebatên xwe, xwe îsbat kiriye, wisa jî bi berg, tîprêzî û mîzanpaja xwe jî xwe îsbat kiriye. Di van awayan de jî ji kovarên hemdemên xwe paş de nemaye. Sal bi sal xwe guhertiye û bi pêş ve çûye. Xeletiyên nivîsandina tîpan, hema hema qet tineye. Rûyê nivîsan jî ji çav re pir xweş tê. Mirov aciz nake. Bêrgên wê bala mirovan dikîşîne ser xwe û bi nihêrtina ti bergê, mirov rûyê xwe tirş nake.

Ez karim vêya bi hesanî bibêjim ku li Tirkîyê Nûbihar di hêla xwe da kovarek bêhemta ye.

Bi astengiyên aborî, belavkirin û îmkana tiştên ku ji dest hatiye, zêdetir kiriye.

Ez bawer im wê di destpêka sala çaremîn de Nûbihar zêdetir bi pêş de here. Him di naveroka xwe û him di aliyên din de. Lê pêwîst e ku em lê xwedî derkevin. Dilê dij-

9. Yekitî fedakariyê dixwaze

minên heqiyê reş bikin. Kovarên bi zimanê xwe bêxwedî nehêlin. Ew zimanên gelê me nin. Ji dêvla me ve diaxifin. Ku em dixwazin em biaxifin, gel biaxife, emê van weşanên xwe bidomînin.

Di weşanê de salvegeriya sêyemîn a Nûbihar pîroz dikim û temenek dirêj ji Rebbê xwe yê mezin niyaz dikim.

Tuyê tim bijî Nûbihar!

•••

Yılmaz Çamlıbel:

Dewra Osmaniyan da di medresên kurda da, şagirtên kurd him ola îslamî, him jî tarîx û edebiyata kurdî fêr dibûn. Di van medresan da gelek şair, edîp û dîrokvan gihîştin. Bi destên van mirovan, di nav gelê kurd da, rûhiyeta kurdîyê pêşva çû.

Piştê damezandina Cumhûriyeta Tirkîyê, ev medresan hatin girtin. Bi zimanê kurdî xwendin û nivîsandin hat qedexekirin. Li ser gelê kurd asîmîlasyonê dijwar dest pê kir.

Bo vê sebebê di nav mislimanên kurd da li ser problemên netewî xebat hêdî hêdî paş da çû.

Lê piştê 1960 da di nav pêşvarû û sosyalîstên kurda da li ser problemên netewî û karkeran da xebat dest pêkir û pêş da çû.

Lê mixabe mabeyna sosyalîst û mislimanên kurd da diyalogek biratî û hevaltî nehate damezrandinê. Ji bo vê kêmasiyê keda kurdên îslamî û sosyalîst nehatin cem hev. Yekîtiya xwendevanên kurd çênebû. Ev kêmasiyek pîr mezin bû.

Bi weşandina Nûbiharê dengê mislimanên kurd ên welatparêz cardin bilind bû. Xeynî vê, mabeyna misliman û sosyalîstê kurdan da diyalogek biratî dest pê kir. Lew-

ra Nûbihar him li ser problemên netewî, him jî li ser problemên olî disekine. Saya Nûbiharê sosyalîst û mislimanên kurd nêzikê hevdû bûn. Ev wesfa Nûbiharê ji bo kurda tiştêkî giranbuha ye.

Wesfek Nûbiharê jî ev e ku bi alfaba latînî û bi zimanê kurdî derdikeve. Ev jî xizmetek bingehî û dîrokî ye. Bi alfaba latînî derketin jî pîr muhîm e. Berê mislimanên kurd bi alfaba erebî, çepên kurda jî bi alfaba latînî dinivîsandin. Ev alfaba cuda, xwendevanên kurda ji hev cuda dikir.

Nûbihar ev dubendiyê jî holê rakir. Xwendevanên kurda anîn cem hev. Ji bo yekîtiya kurda ra xizmetek mezin kir.

Belê wek her tiştî kêmasiyên Nûbiharê jî hene.

Îro li Tirkîyê kapîtalîstên kedxwar, ji bo sazimana xwe ye kevneperest, ola îslamê jî xwe ra kirine alet. "Türk İslam sentezi" da jî xuya ye ku ola îslamê li bin bandora kapîtalîstên tirka ye. Ev ne dîndarî ye. Ev nijadperestî ye. Gerek Nûbihar ser vê meselê

daha xurt raweste.

Nûbihar li ser problemên jiyana aborî da zêde nasekine. Sazimana dewleta tirk li ser kedmêtinê hatiye avakirin. Karbidestên tirk xwîna kurda dimije. Gerek Nûbihar ser van mesela daha zêde bisekine.

Li gora min Nûbihar zehf cih dide şîra. Hinek cih bide kurteçîrok, serpêhatî, meselek û pêkenî, dê hîn baş bibe.

Nûbihar gerek li ser meselên olî, aborî û netewî lêkolînan bike û pêşkêşê xwendevanan bike.

Lê dîsa ez bi dilek rehet dibêjim ku Nûbihar dengê nû ye. di nav jiyana kurda da rewşek giranbuha ye.

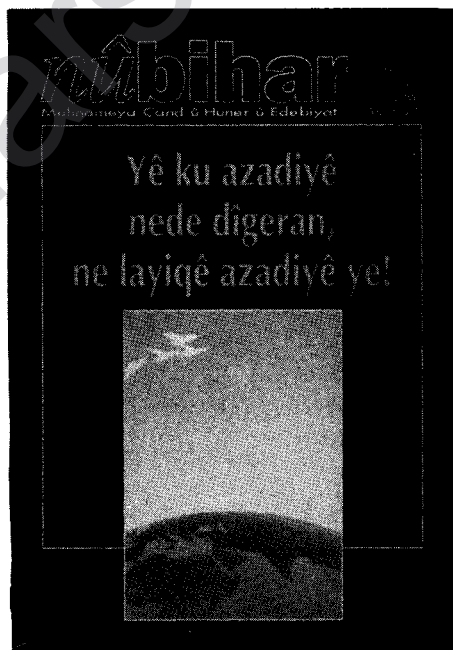
Ez bi dil û can sersaliya Nûbiharê pîroz dikim. Ji Nûbiharê ra xweşî, geşî û serketin dixwazim.

•••

Süleyman Aktürk:

Bêguman ez dikarim bibêjim ku berya derhatina Nûbiharê jî pîr kesên misliman yên kurd dixwestin ku kovarek kurdiya îslamî derxînin û pîr caran li ser vê meselê gengeşî jî çêdibûn. Lêbelê Nûbiharê jî nedîde bi derhatina xwe dawîya van gengeşîyan anî. Bi bingeha xweyî saxlem, bi çend hevalên fedakar derhat, ser seran û ser çavan tu hat.

Di çapemeniya kurdî de cihê Nûbiharê bi prensîbên xwe yên îslamî ve tê naskirin. Çawa ku navê xwe ji pirtûka Ehmedê Xanî sitandibe û wek Nûbihara Piçûkan mutewazî, destpêka bi besmelê riza Xwedê Teala daye pêşiya xwe û ji gelê kurd re bi gihandina mesajên xwe buye mekteb. Ev mekteb sê sal e bêrawestan dimeşe. (Sê sal ji bo

10. Yê ku azadiyê nede digeran, ne layiqê azadiyê ye

kovareke kurdî, ne hindik e. Ji aliyê pir kesan ve derhatin û sekinandina weşana kovareke kurdî bi hev re hatiye fam kirin.) Bi gelekî sê salên din ez hêvîdar im wê weşana xwe bi serfirazî, bidomîne.

Nûbihar ji sê salan heta niha ji bo çanda kurdî çi kiriye? Divê kîjan berhemên kurdî yên edebî bi zêdeyî di rûpelên xwe de cih bidanayê? Li gor min ji hejmara yekê heta hejmara heştan, di bin navê "Ayetname" de meala Qur'ana Kerîm bi kurdî xebateke heja hatibû kirin û ev ji bo çanda kurdî xebateke gelekî biqîmet bû.

Ez bawer im pêşî ez, pîr kesên misliman li bêriya vê xebatê ne.

Bi ya min di kovara Nûbiharê de weke ku berhemên edebî yên kurdî tenê şîr xuya dike. Mirov hêvî dike ku bi kurdî jî çîrok, roman û rexneyên li ser muzîk û sînemayê bêne nivîsandin. Ji bo min ev kêmasiyeke mezin e. Li vir divê mirov zêde Nûbiharê jî rexne neke. Li ser vê gelo mirov dikare bibêje ku nivîsên ji Nûbiharê re tîr zêdeyê wan şîr in. Kesên ku bi nivîsên xwe alîkariya Nûbiharê dikin, bila qîmetê bidin nesrê jî. Lewra kurdî zimanekî pîr fireh e. Û zimanê kurdî ji bin barê hemû berhemên edebî dikare derkeve. Di vê mijarê de bi gelek nimuneyên edebî ve qîmeta zimanê kurdî li holê ye.

Ez bi vê mebestê, bi dilgermî salvegeriya Nûbiharê pîroz dikim û jê re hê salên dûvdirêj hêvî dikim.

...

Yakup Karademir:

Kovara Kurdî Nûbihar wek ji navê wê jî diyar e ji kûrahiya dîrokê, ji Nûbihara Ehemedê Xanî ya

berya nêzîkî sêsed sal tê û bi naveroka xwe jî wek bihara nû dewlemend û rengawreng e. Her wiha bi tîpên xwe jî li ser şopa Celadet Bedirxan e û nûjen e.

Wek di Kurmanciya jêrîn (Sorani) de tê gotin; "Zikî jin bustan e" ango jinek esmer dikare zarokek gewr, yek gewr dikare yek esmer bêne. Ija em jî dikarin bêjin qada netewî bîstan e, her cure mêwe dide. Helbet her mêweyek wek zarokên dayikekê bi mezinbûn û biçûkbûn, bi reng, bi şekl û şemal ji hev cuda ne. Ev yek dewlemendiyek e û her wiha danekê suruştî ye. Çîn û tuwêjên netewî wek kevirên dîwarekî ne, yek yekî digre û hev temam dikin. Dema tu kevirêkî ji vî dîwarî derxî, wê nêvcî bimêne û hilweşe.

Ev rewşa li jor şîrovekirî şewqa xwe dide çapemeniya netewî jî. Ji bo wê jî em dikarin bêjin Nûbihar wek xuhên xwe; Armanc, Welatê Me, Rohî, Roj û hwd. nihîtek ji yên dîwarê netewî, zarokek ji yên yek dayikê ye. Bi bîr û bawerîya xwe ya cihê, valayîkekê

tije dike, kar û xebatek mezin ji bo ziman, wêje, çand, folklor û toreya netewa Kurdî dike.

Wek Mamoste Beşîkî dibêje, "Lozan ji bo Tirkan gelek tişt îfade dike, ji bo wan serkeftin e, lê ji bo Kurdan fermana nemanê ye." Her wiha reformên M. Kemal jî, heta radeyekê ji bo gelê Tirk belkî qîmetekî wan heye, lê ji bo gelê kurd heman tiştî îfade nakin. Çunkî hemû hewl û têkoşana Kemalîstan li ser esasê mandelkirina mafên gelê kurd û asîmîlasyona zimanê kurdî bû û îro jî wiha ye. Yanî meriv dikare bêje sedemek ji yên reforma guherîna herfên erebî jî ji bo ji hev têngihîştina Kurdên Bakur û Başûr e. Wek Prof. Dr. Marûf Xeznedar di hevpeyvîneke li gel kovara **Medya Guneşî** de dibêje: "Dema şoreşa Şêx Mehmûdê Berzencî, salên 1930 î biryara dersdayina bi zimanê Kurdî ji alî hukumeta Iraqê ve hat kebûl kirin, M. Kemal ji wan xwest ku xwendin û nivîsandin bi Kurmanciya jêrîn be û ev daxwaz hat pesinandin." Wateya vê helwestê ew e ku Kemalîst bi dabeşkirina Kurdistanê û civata Kurd nehatine ser û xwestin ziman û çanda Kurdî jî ji hev bi dîrxin. Ango mebest ew bû ku Kurdên Bakur ku bi Kurmanciya jorîn diaxivin ji yên Başûr tê neghên. Bi guherandina alfabê jî xwestin me ji bermayê me, ji mîratê me bêpar bihêlin. Nûbihar bi wergera ji Kurmanciya jêrîn, her wiha ji zimanê Erebi, Farsi, transkrîpsiyona ji tîpên erebî fêdeyek mezin dighîne zimanê Kurdî, edebiyat, folklor û toreya Kurdî dewlemend dike. Çunkî li ser dîrok, edebiyat û zimanê Kurdî gelek ber-

15. Gereke kurd ji bi mekteb û medrese bin

hemên bi Erebî û Farisî he-
ne. Wergera van berheman ji
bo cilên nû pir girîng e. Her
wiha bi Kurmanciya jêrîn û
bi tîpên Erebî jî gelek berhem
hatine afirandin. Transkrîp-
siyona ji tîpên Erebî û trans-
fera vî bermayî ji Başûr ji bo
Bakur grîngtirîn kar e û ji bo
pêşveçûna çanda Kurdî xe-
bateke pir mezin û heja ye.

Bi saya Nûbiharê ye ku em
navê Baba Tahirê Uryan dib-
hîzin, dîsan bi saya wê em çar-
rînên Omer Xeyam bi kurdî
dixwînin. Ev ne tişteki hindik
e.

Bi hêviya berdewambûna
vî karî em serkevtin, serbilin-
dî û temenekî dirêj ji bo Nû-
biharê û weşanên ku xizmeta
çanda Kurdî û tevgera rizga-
rîxwaz dikin re dixwazin.

...

□ Zeynelabidîn Zinar:

Nûbihar xwençeyeke ren-
gîn e ku ji Gulîstana Eh-
medê Xanî fidiqiye, herweha
vîn û daxazên serokê nemir
ên Mele Seîdê Kurdî ye ku wî
ew di dawiya dehyeka serê wê
Sedsala Bîstî de pêşkêşî
mirovatiya dinê kiribûn.

Nûbiharê çendî ku jiyê
xwe yê ber bi çav gihandi-
ye sê salan, lê jiyê nave-
roka wê duwazdeh hezar
sal in ku li navenda Roj-
hilata Navîn hêwirî ye û
ku nîşana xwe digel çî-
yayên xwe yên berz bi giş-
tiya dinyayê daye nîşan-
dan.

Bi derketina Nûbiharê
rind hate peyitandin ku
êdî Neteweyê Kurd jî di-
kare mezeya pirdengiya
mirovatiyê bike û her çî-
nek ku li welatê xwe, li ni-
jad û neteweyê xwe, li ax û
azbata xwe xwedî derbi-
keve. Lê belê pêdivî bû ku
Nûbihar sih sal berê dest
bi weşana xwe kiribûna.
Erê mixabin hin caran şev
têne lêgerandin û rê ji rê

nayêne derxistin. Lê niha êdî
roj bi qîmê derketiye, çav bi
ruhniya xwe helebez bûne,
meji di taristana gemarî de
tiştan zû kifş dikin û rind jî
hatiye zanîn ku êdî mast ji şîr
çêdibe.

Nûbihar bi têbînî û bawe-
riya xwe ya zelal li pêşberî he-
mû dîtîn, bawerî û fikrên cu-
da gelekî bi semax e. Ji ber ku
di dîtîn bîrûbaweriyên xwe
de ne hişkegirê, zikreş û tofa-
nîk e. Herweha ew xwediyê
berpirsariyê hûr û kûr e. Ji
ber hindê jî ew dilê pir kesan
xweş dîke, xeydoka zû şad
dîke û hovan jî pir ditirsîne,
welê ditirsîne ta ku di xewê
de jî bizda xwe li ser kevçika
dilê wan dîke hişkegirê.

Payebilindiya herî berz a
Nûbiharê ev e ku xwerû bi zi-
manê kurdî derdikeve û ku bi
alfabeya latîni jiyana xwe di-
domîne. Erê çendî ku heta ni-
ha jî Nûbiharê xwe ji devokên
herêmî ne fitilandiye, lê ev
yek ji 35 hejmaran re û bi te-
menê xwe yê sêsale, tişteki
pir normal e.

Dîtînen nivîskarên Nûbi-

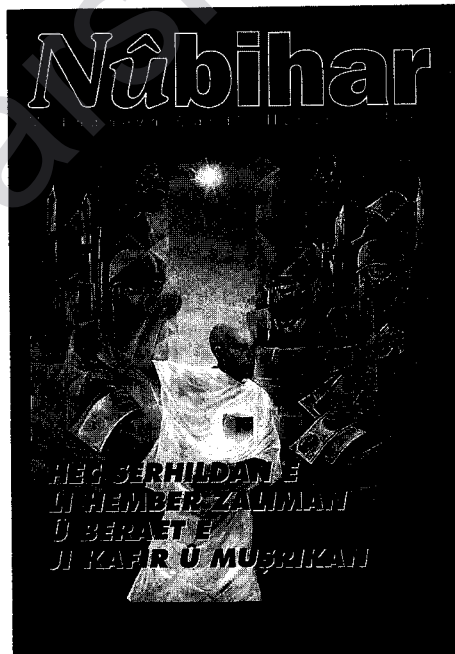
harê kesî girênadin. Lê kule-
kî û lengiya rêzmanî yên di
Nûbiharê de, xisarê digehî-
nin her kesî. Herweha bika-
ranîna bêjeyên biyanî jî gi-
ranbihatiya wê çend kêrt da-
dixîne jêrê. Ji ber hindê hêvi-
dar im ku berpirsaryên Nû-
biharê hîn zêdetir xem bix-
win û zîrekiya xwe nîşan bi-
din. Ji ber ku zimanê kurdî
pir dewlemend e, lê atara 73
salên hovane hêvidar im ku
careke din bi ser ve neyê. Bi-
la zimanê kurdî jî nekeve rew-
şa zimanê tirkî ku ji "is" û
"dir" an hatiye holê.

Bi umûda bixwebaweriyê,
hêviya serkeftinê û bi şadiya
serfiraziyê...

...

□ Firat Cewerî:

Ev sê sal in, ji bilî hin tesa-
dufan, kovara Nûbiharê
her meh bi rêk û pêk digihîje
min. Ev rewşa han, Nûbiharê
weke kovareke cidî dide nî-
şandan. Li welateki mîna Tir-
kiyeyê, di şertên ewqas zeh-
met de, derxistina kovareke
xwerû bi kurdî ne hêsan e. Ez
dikarim bê dudilî bibêjim
ku ne berî Cumhûriyetê,
ne jî piştî Cumhûriyetê
kovareke xwerû bi kurdî,
sê salan bê navbir derne-
ketiye. Ev yeka han jî hem
cidiyeta kovarê, hem rola
wê, hem jî girîngiya wê di-
de xuyakirin. Ew carinan
ji min re mîna bermayeye
Ehmedê Xanî tê, bêhna
Nûbihara wî ji nava rû-
pelên Nûbihara îroyîn di-
fûre. Taybetîbûneke din
ya Nûbiharê ew e ku ew ji
aliyê rewşenbîrên kurd
yên musulman ve derdi-
keve. Mîna tê zanîn, îro,
digel hebûna kurdên êzi-
dî, piraniya gelê kurd mu-
sulman e. Heta niha, ser-
destên kurdan, dîne îs-
lamê jî mîna çekêkî li
hemberî gelê kurd bi kar
anîne û gelek caran kur-

20. Hec serhildan e li hember zaliman
û beraet e ji kafir û muşrikan

dan di bin nav û siya dîn de hevdu kuştine, birînen kûr di civata xwe de vekirine. Lê Nûbiharê di van sê salên xwe yên weşanê de perdeya ser çavên dijmin hilaniye, fen û fût û derewên wan derxistiyê meydanê. Bi ya min, Nûbihar di polîtîkaya xwe de jî liberal hereket kiriye. Ev jî ji bo wê poaneke erîni ye. Yanî tiştê ku min heta niha ji nivîsên Nûbiharê fêhm kiriye, ew ne bawermendên kor yên îdeolojiya îslamî ne, lê belê musulmanên kurd yên pak in. Wan nedane dû îdeolojiyên ekstrem û fanatîk, lê belê demokrat û bi tolerans dixuyin. Ger Nûbihar mîna kovareke xwerû bi kurdî, kurdîtiyê bingeh bigire û li hemberî kurdên ku cihê difikirin bi tolerans be, wê xurttir bibe, bipêşdetir here û ji bo hişyarkirina kurdan û geşkirina ziman û edebiyata kurdî roleke mezintir bilîze.

Ez sêsalîya Nûbiharê ji dil pîroz dikim, ji hemû xebatkar û kedkarên wê re jiyaneke serfiraz û pêşerojêke rohnî hêvî dikim.

...

□ Latif Özdemir:

Digel silavên birayane û dilnî, pêwîst e ku bêjim, xweşhal im ku derheqê Nûbiharê de mecal heye çend tişt bêjim.

Bi rastî kovara me ya nû Nûbihar, valahiyek mezin bi qederê qeweta xwe dadigre. Tewra pira niya milletê kurd hewceyê kovarek demokrat û îslamî bûn. Lazim e ku pirsra kurdî ji hemû aliyên ve bi başî bê şirovekirin. Yek jê jî, aqîde û dîn e.

Lazim e kurd bizanin ku gelo dîne îslamê çi feydeyek dide millet. Nûbihar pêş hemû tiştî ne di raya resenî de ye. Nûbihar welatperwer û bînfi-

reh e. Diyar e îmkanên kovarek gelek kêmin in. Lê siyane-ta kovarê, rûmeta kovarê gelek zêde ye.

Ez hemû hejmarê kovarê dixunim. Li gor min Nûbihar ne biyanî ye, ewladek e ji jiyana malbata gelê kurd.

Helbete kêmasiyê kovarê jî hene. Jibo zelalkirin û ronahîkirina tarîxa kurd û Kurdistanê lazim e lêkolînên baş di rûpelan de cih bigrin. Zêdetir resm û wêne kovarê bixemilînin. Xencî helbestan, berhemên din yên edebiyatê jî di rûpela de hebin. Kes û şexsiyetên kurd yên navdar, zanîyar û lêzan di derheqê pirs û pîvanan de daxuyaniyan bidin kovarê, yan jî kovar bi wan re hevpeyvînan çêke.

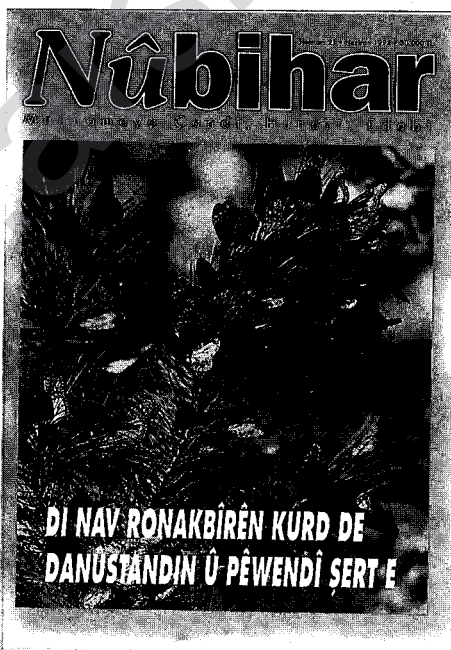
Hêvîdar im ku kovar bibe handerê (teşwîqgerê) perwerdebûna zimanê kurdî û rêya xortên nivîskar ronahî û xweştir bike.

Serketin ji xebata we re.

...

□ Bedirxan Epözdemir:

Pîroz be sêsalîya Nûbiharê me.

21. Di nav ronakbîrên kurd de danûstandin û pêwendî şert e

Wek tê zanîn çapmeniya kurdî di gelek konaxên dijwar da derbas dibe. Wek kovarekî çandî, hunerî û edebî Nûbihar jî, bêguman para xwe ji van dijwariyan digre. Tenê ku meriv van astengan bîne ber çavên xwe, sêsalîya Nûbiharê bi serê xwe ji bo wêja kurdî bûyereke gelek giranbûha ye. Her wuha ev temen bûyereke pîroz e.

Lê pir mixabin ku hêja jî gelek rewşenbîrên kurda, bi rengeke zanistî û edebî naveroka rexne û rexnegiriyê fêhm nekirine. Ev kêmasiyê gelek girîng e. Rexnekirin, ne reşkirin e. Her wuha ne pesin û methê jî. Pêwîst e rexne, di sefika zanistî û edebî da derbas bibe. Ango di rexne da ciyê hissiyat û hesûdiyê tune ye. Rexnevan gerek pisporê karê xwe be. Rexne, pêwîst e pêşya astengan veke û pirsên girîng ronahî bike.

Ku meriv di wê çarçova jorin da bi kûrtî jiyana Nûbiharê hilîne ber çav; emê bînin ku, di vê demê da bi naverok, bi form û xebatên xwe yên din Nûbihar, gelek kareke pîroz aniye holê. Vaye ku gelek pîrsegirikên wêja kurdî zelal bike. Di aliyê werger, ziman, helbest û wêja kurdî ya kevnar da gelek karên hêja kiriye. Nûbihar, ciyê xwe di baxçê dîroka edebiyata kurdî da ji nûha va'girtiyê. Domandina sê salî tenê bi serê xwe serketinek e.

Bêguman karê Nûbiharê wusa hêsan nîn e. Hêja gelek problem û pîrsegirikên edebiyata kurdî li holê ne. Pêwîst e ev bîne pişkafîtin. Ev bar li ser milê edebiyatzanên kurda û her wuha li ser milê Nûbihar e. Sedem ku Nûbihar bikaribe di heqê vî barê pîroz da bê, pêwîst e ku bi hênfireh karê xwe bidomîne, dor û tirafê xwe

fireh bike, pirdeng be û xwe di nava çarçoveke teng da nefetsîne. Nûbihar gerek bibe pir di navbera rewşenbîrên kurda da. Cîh bide edebiyata kurdî ya nûjen. Pirs û lêkolînên edebî yên teorîk bîne ziman. Xortan teşwîqê nivîsandinê bike. Valeyiya ku di warê edebiyata zaûkan da heye tijî bike û weşanan biweşîne. Li gor mercên xwe mehrîcan û koçmên (yarîşma) edebî pêk bîne.

Mînak; roja helbestan, koçma nivîsa kurteçîrokan. Diyar e ku ev hemû girêdayîne bi heyîn û pêwendiyên zindî. Pêwîst e di serî da evana bêne çêkirin.

Eva ev in bi kurtî dîtî û pêşniyarên min.

Min pir got, ne? Çi qas gotin hêsa ye, kirin zehmet e. Lê ez amade me çî bikeve para min, hûn dikarin bidîne ser milê min.

Dê destê we xweş be, riya we vekirî be...

Pîroz bî sêsalîya Nûbiharê. Pir sipas.

...

□ Feqî Huseyn:

Berî bersivdana vê pîrsê, dixwazim bîrhatînek xwe pêşkêş bikim: Di sala 1960an da profesorek 8 zimanzanê Amerîkî rastê min hat. Ji wan 8 zimanan yek jê zimanê kurdî û nemaze zaravayê Kurmancî bû. Zehf nekêşa di navber me da nasîn û hogiriyek hate himatê. Di gelek deveran da û li ser gelek heyberan me gengeşî dikir. Xwezay bi gengeşiyar ra pirs û bersiv jî hebûn. Ji rojan rojek mijara me Dîwana Melayê Cizîrî bû. Piştî xwendina çend beytek, nişka ve serê xwe rakir û li nav çavên min nihêrî, "Dixwazim pîrsa Dîwana Melayê Cizîrî ji te bikim. Dîtina te

di derbarê Dîwan û edebiyata wî da çî ye?" got û benda bersiva min rawesta. Min dayê serê xwe rakir, destê xwe avête Dîwanê ji ser mêzê hilda, du-sê caran hejand û "Seydayê hêja, tu dizanî ku ez netewperwer û welatparêzekî Kurdistanê me û dîsa tu dizanî ku li ber çavên te pirtûkek min heye, ew jî ev Dîwan e. Heger di derbarê wê de ponijîn û dîtînan derpêş bikim, ezê çi qas bikarim xwe ji seheka netewî dîr bixim. Ya rast, ji vê pîrsê ra bersiv nedan û huşbûn e." min got û ez jî manendê wî rawestam.

Ji wê rojê heya niha di bin pîran ra gelek av dervaz bûne, gelek heyber guherîne û cîhan gelek pêşve çûye. Lê mi-xabin pirtûk, rojname û kovarên Kurdî ji ciyên xwe yên kevnare hindik livîne. Dikarim bibêjim, çapemeniya ku dabaşa Kurdan û doza Kurdistanê dikin hene. Belê ev rastiyeke e, heçî heyînê hene, lê him hejmara wan hindik in, him jî ne bi zimanê Kurdî ne.

Di vê dema kêmasiya çap-

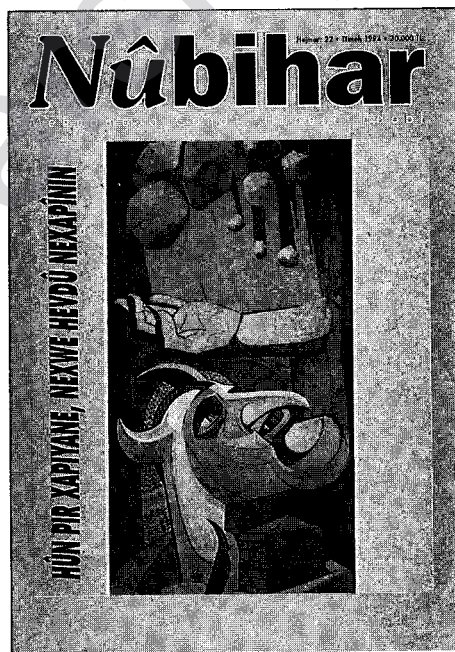
pemeniya bi zimanê Kurdî da, derketina kovara Nûbihar bûyereke pir mezin e û xwerû bi Kurdîbûna wê di bin xwe da bi hezaran kêmasî û çewtîyan wînda dike. Dikarim bibêjim ku berçavkek "kêmasînebîn" dide ber çavên welatparêzan. Bi awayek din dibêjim: Di van deman da nemaze di Tirkîyê da derketina kovarek mîna Nûbiharê bi serê xwe, ji bil naverokê jî xizmetek bêhempa ye. Çawan ku seydayê mezin Ehmedê Xanî jî gotiye:

"Ev meywe eger ne abêdar e Kurmancî ye ew qedêr li kar e"

Derketina kovaran dikarim di 2 sedeman da bicivînim û şîrovekim: 1- Ji bo havilê derdikeve û heger xizmet jî bike baş e. 2- Ji bo xizmet derdikeve û heger havil jî bide qenc e. Ez kovara Nûbiharê di rewşa duwemîn da dibînim. Heger di rewşa yekemîn da bibûya niha zû hatibû dadan. Lewra çawan weşanên bi Kurdî hindik in, wusan xwenda û kiryarên wan jî hindik in. Ji ber vê yekê heger Nûbihar bi alaza havilê bihata weşandin, bi vê rewşa pîroz heya îro nedikariya jîna xwe bidomanda.

Xizmeta kovara Nûbiharê, ya ji bo çand, huner, ferheng, dîrok û edebiyata Kurdî pir hêja û mezin e. Hemin e ku bi gor mercên îro jî xaza wê ya siyasî gelek dirist e. Nemaze ev xaza dirist ku ji alî dîndaran ve be, şayanê balkêş e. Dixwazim ev gotin, çewt neyê têgihandin. Dîndarên me (awartî ne têda) ewên ku doza Kurd û Kurdistanê bipejiranda tune bûn û pêşber jî derdiketin. Vê yekê xortên Kurdistanê yên tor derdixiste pêşber dîne pîroz.

Her çi qas ji wan ra,

22. Hûn pir xapiyane, nexwe hevdû nexapînin

“Dînê Îslamê ne ev e, di dîn da hemî mafên mirovanî yê hemî kesan heye” dihate gotin jî, tu kesî bawer nedikir. Lewra bi çavên xwe dijberiya wan dîndaran didîtin û disilikîna. Li navber dîn û xortên nûciwan da peywistiya pirekê hebû. Vaye kovara Nûbiharê digel nivîskar, xwendevan û sêmpatîzanên xwe, ev peywir (wezîfe) jî hildaye ser xwe û bi rewşek tekûz dimeşîne. Hêvîdar im, dê heya dawî jî meşa xwe bido minê.

Bi sazî derketina Nûbiharê, standartiya wê û hejmarê rûpelan, ne ketina binbandora bûyeran û ne guhertina bereka (istîqameta) xwe, derneketina ji çarçova jê ra hatî kifşkirin û ji hejmarê yekemîn heya siyûpencemîn di binyata xwe da tekûzbûn û pêşveçûna Nûbiharê, neqandina min ya pêşîn e.

Ji nivîsên nivîskaran derencek guherîtîr kêfa min jî yên Sabah Kara ra û jî hemî nivîsan jî zêdetir kêfa min jî nivîsên wî yên “Ferhenga Semantîka Zimanê Kurdî” ra hat, lê mixabin pir nedomand. Heger derfet û merc dest bide, cardî bikeve jîna weşanê, dê gelek havil bide.

Kêmasiyên kovara Nûbiharê ji kêmasiyên gelemperî zêdetir ber çavê min neketine. Ew jî piraniya wan ferhengî, rêzimanî û rastnivîsî ne ku di nivîsên me hemiyan da jî ew dixwiyên. Lê divê li diristkirina vê em bixebitin.

Min qet hezîr nedikir ku ezê bikaribim kovareke Kurmancî nemaze ewê di Tirkîyê da derketî ewqas rexne bikim.

•••

Lokman Polat:

EZ qedandina sêsalîya Nûbiharê pîroz dikim

û jê re di jiyana weşanê de temenekî dirêj dixwazim.

Nûbihar kovarek welatparêz e. Nêrînen kovarê wek yên îslamiyên (oliyên) Tirkan nîne. Ji wan gelek cuda difikire. Ev jî tişteki gelek baş e. Li welatê xwe, li gelê xwe, li zimanê xwe, bi kurtayî li nasnama xwe ya neteweyî xwedîderketin tişteki gelek girîng e. Ferqiyeta Nûbiharê jî hêzên olî yek jê jî ev tişt in û ev jî tiştên gelek baş in.

Sê sal bêrawestandîna bi zimanê Kurdî berdehamkirina weşanek, kar û xebateke hêja ye. Nûbiharê bi jiyana xwe ya weşanê, di gelek alîyan de ji bo zimanê Kurdî û gelemperî ji bo doza netewa Kurd xizmetek kiriye.

Kovara Nûbiharê di jiyana xwe ya weşanî de êrişî hêzên Kurd yên çep nekir, he ta karibû bi wan re dostanî, destbiratî kir. Nûbiharê wek hinek kovarên ku ji xwe re “liberal û demokrat” digotin, rexneyên tûj li sosyalîstên Kurd negirt; sosyalîstan nekir “bizîna gunehkar” û çîrê

sosyalîstan nekir. Xwe dîrê sosyalîstan neda, ji wan nereviya, bi çavê dijminatîyê li wan mêze nekir. Ev jî helwestek gelek pozîtîf bû.

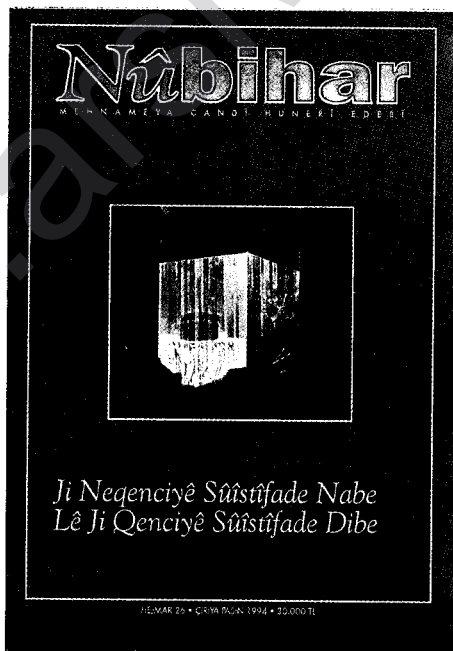
Kovara Nûbiharê rûpelên xwe jî hemû nivîskarên Kurd re vekir. Ez jî tê de, gelek nivîskarên Kurd yên ku ji xwe re sosyalîst dibêjin, di Nûbiharê de û yên weşandin. Nûbiharê bi gelek nivîskarên Kurd yên çep re hevpeyvîn çêkir. Berpirsiyarê Nûbiharê di rojnameyên Kurd yên sosyalîst de nivîs (maqale) nivîsî. Bi rastî jî, wexta ku min nivîsên sosyalîstan di Nûbiharê de û yên Sabah Kara jî, di kovarê û rojnameyên sosyalîstan de didîtin, gelek keyfa min dihat.

Dijminahiya hevdu û birakujî zirarek gelek, gelek mezin daye netewa Kurd. Divê pêşîya hemû tiştî partî û rêxistinên Kurdan bi hevdu re destbiratî bikin. Di nav eniya neteweyî de cihê her hêzekî Kurd heye. Sosyalîst, oldar, liberal, demokrat, kî xwedanê çî nêrîne dibe bila bibe, di pêvajoya têkoşîna neteweyî de hewcedariya wan bi hevdu heye. Divê em hemû li dij dijminên dagirker di nav yek eniyê de bîna cem hev, mil bidin milê hev û têbikoşin.

Ez di vê hêviyê de me ku, ji vir û pê de jî dê kovara Nûbiharê helwestên xwe yên qenc (ku min li jor behs kir) dê berdeham bike û ji bo dostaniyê, ji bo biratiyê, ji bo hevkarîyê, dê wezîfeyên xwe bîne cih, bi her awayî doza gelê kurd biparêze û ji bo pêşveçûna çand û edebiyata Kurdî, zimanê Kurdî, xizmet bike.

Ez carek dîna ji kovara Nûbiharê re jiyaneke dirêj dixwazim û sêsalîya kovarê pîroz dikim.

•••

26. Ji neqenciye sûstifade nabe, lê ji qenciye sûstifade dibe

■ Mihemed Dehsiwar:

Weke ku tê zanîn, netewe yê kurd bi sedsalan di bin pîkolî û zordariyên mêtînghekarî de hatiye perçiqandin; dewletên sîtemkar xwestine ziman, çand û edebiyata kurdî, bi giştî û bi awayên qirêj û gemarî bidin jibîrkirin û bi vî awayî ji holê bidin rakirin. Ji ber zordestî û tadeyên koledaran, klasîkên kurdî di refên xefî de bi salan terkeseî rizandinê bûne; çîrok û helbestên kurdî ber bi jibîrkirinê ve çûne. Di rewşeke weha de, qedexebûna zimanê kurdî, çand û edebiyata kurdî qels xistiye, li ser bikaranîna zimanê kurdî tesîreke mezin kiriye.

Îcar di rewşeke wisan de ziman, çand, û edebiyata kurdî tevî van tadeyî, pîkolî û zordestiyên bêhempa jî, îro ji mirinê rizgar bûye, ber bi rewşeke nû û berhemdar ve dimeşe. Îro li welêt û li derveyî welêt, bi dehan kovar û rojnameyên xwerû bi kurdî (Nûbihar, Armanc, Nûdem, Roja Nû, Kurmancî, Welatê Me û hwd.) derdikevin.

Bê şik ev tenê bi serê xwe têr nakin û divê ronakbîr, zimanzane û nivîskarên kurd hewil bidin ku zimanekî yekgirtî û xweser derxin holê; lê di rewşeke mirin û jiyanê de, ev kar û xebatên hêja, ji bo kurdan û edebiyata kurdî, serkeftin û serbilindahiyê mezin e. Tevî ku zimanê kurdî ji hêla nivîskî û gramêrî ve tam nerûniştibe jî, hêvî û baweriyên mezin hene ku di rojên pêş de hîn bi pêştir bikeve.

Eşkere ye ku îro kovar û rojnameyên kurdî, di pêşketina çand û edebiyata kurdî de roleke girîng dileyîzin. Li hember zordestî û pîkolîyên dewletên

koledar, wezîfeyên xwe yên vatinî pêk tînin. Her wiha ji tevgêra rizgariyê re jî xîzmeteke giranbiha dikin.

Kovara Nûbiharê jî weke piraniya kovar û rojnameyên din ên bi kurdî, di nav çand û edebiyata kurdî de, xezîneyeke hêja û giranbiha ye. Di bin zordarî û sîtemkariyê de, derxistina kovareke xwerû bi kurdî û bi taybetî jî li welêt, ne hêsa ye û sirbilindahiyê mezin e. Bi derçûna 36 hejmaran, Nûbihar serkeftina xwe diyar dike.

Ji ber ku min tevaya hejmarên wê bi dest nexistiye, ez dê nikaribim zêde li ser naveroka wê bisekinim. Bi qasî ku min kovarê ji cem dost û hevalan bi dest xistiye, ez dikarim bi kurtayî wiha bibêjim: Ji hêla teknîkî ve, Nûbihar gelek ciwan e. Lê dil dixwest ku kovar hinekî din qalind bûna û di naveroka xwe de zêde cih bida nivîsên edebî û danasîna edebiyatê. Bi ya min hûn ji helbest û şîran re (tevî ku tu şikên min di derheqa hêjabûn û kalîteya wan de tune ye jî) zêde cih

dixwestin. Wekî din jî çapkirina nivîsên curbecur nivîskarên Kurd, dewlemendiyeke kovarê ye û domandina wê pêwîst e.

Ez bi minasebeta dagirtina sê salî û bi derketina 36 hejmarên kovara Nûbiharê, berpîrsiyar û xebatkarên kovarê pîroz dikim û di vî karê hêja û giranbiha de serkeftina we daxwaz dikim.

Bi silavên biratiyê.

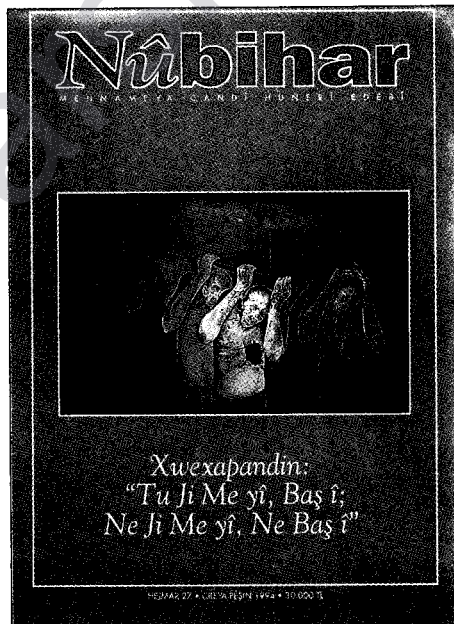
...

■ Naci Kutlay:

Min sê sal berê bi tesadûfî kovara çandî hunerî û edebî Nûbihar ku dît, ez pir kêfxweş bûm. Min zûtirê li naveroka kovarê nihêrî û hê jî dilgerm bûm. We tiştêkî pir baş kir. Ev nesla nû nizane, li Turkiyayê merivên dîndar çiqas zehmetî û neheqî dîtin. Hûn hemberî vî dîtinê derketin. Yekê jî di misilmantiya ku li Turkiyayê û siyaseta wê de hukum dike, misilmantî û tirkîti tevîhev kiribûn. Misilmanên belengaz ji xwe ditirsiyan û serda jî, eger ku ew misilmanên "dîndar" kurd bin, ew sûcê herî mezin dihate qebûlkirinê. Ji bo vî yekê jî we ku dîn, çand, huner bi kurdî weşand, we tirseke mezn ji holê rakir. Hûn teng nefikirin, we bi çavekî nûjen li meselan nihêrî, ez we pîroz dikim.

We çewtiya misilmanên Tirk wek bira eşkire kir û wan çawa Seîdî Kurdî û gotinên wî diqulibandin şeklekî dîn, nîşan da. Ez bawer im rehmetiyê Seîdî Kurdî di gora xwe de ji we re dia dike.

Lê gerek meriv di vî warî de jî her diçe, tiştên nû mînaqêşe bike... Çima ku li dinyayê niha meselên girîng tên xebirdanê. Mînak, "idantîti û dîn", "misilmantî û welat-

27. Xwexapandin: "Tu ji me yî, baş î; ne ji me yî, ne baş î"

parêzî", "misilmantî û dewlet", "jin û îslam". Ez dixwazim ji we hevalên ezîz re bêjim ku, gerek meriv li ser dîtinên felsefî û civakî xeber bide... Dinê û hemû îdeoloji gelek tîn guhartinê û minaqeşe kirinê, lewra gerek "Nûbihar" jî di yalê kurdan ve tevî wan xebatan be.

Serkeftin û serfiraziyê dixwazim.

...

□ Zana Farqînî:

"Vî zemanî her kesek mē'marê dîwarê xwe ye"

Ehmedê Xanî

Ji dema şkestin û têkçûna serhildanên kurdan bi vir ve, kesên ku doza mafên xwe yên mirovî û neteweyî dikirin bi "komunîst"iyê dihatin navandin. Kesên ku bi zimanê xwe dinivisandin, têkoşîna xwe bi zimanê xwe didan, tev di "bereya çepgir" de cihê xwe distandin, her çi tev ne çepgir bin jî. Bi derketina Nûbiharê re, "bereya rastgir" jî cihê xwe di vî warî de stand û dîndarên me jî bi zimanê xwe nav di xwe dan. (NOTA NÛBIHARÊ: Em xwe ji "bereya rastgir" nahesibînin. Ji bo me, ne "rastgirî" û "çepgirî", lê "rastgirî" û "çewtgirî" mē'na îfade dike.) Ez bi xwe vê yekê pir girîng dibînim, di gel ku ev gay bi derengî jî hatiye avêtin.

Piştî van gotinan, îcar ez dixwazim li ser naveroka kovarê rawestim. Her çiqas li binê logoyê îbareyên "mehtameya çandî hunerî edebî" hatibin danîn jî, bi ya min, diviyabû ku peyvên "siyasî" û "olî" jî di nav wan de hebûyana. Ji ber ku, mijarên siyasî û olî tê de cihekî girîng digrin. Em dikarin bibêjin ku ji sê payan du pa ji nivîsên wisan re hatine veqetandin. Di van

nivîsan de divê ez bibêjim ku, sergotara Nûbiharê bêhtir bala min dikişîne. Li ser mijarên balkêş tîne rawestandin. Lê di wan nivîsan de, dîndarên sexte û sextekar baş nehatine eşkerekirin. Bi ser re, ew hatine destnîşankirin bêtî ku nav û partiyên wan bêne diyarkirin.

Ji ber ku ez zêde ji nivîsên edebî, bi hemû çeşnê wê ve, fêhm nakim, ez naxwazim ku bi kûrî wan binirxînim. Lê ez vî mafî di xwe de dibînim ku, ez bibêjim ji çeşnên berhemên edebî, helbest pirtir derketine û piraniya wan jî li gorî qalib û şeweyên berê ne.

Di nav berhemên ku di Nûbiharê de derketine, xebatek pir bala min kişande. Ew jî xebata Kak Sabah Kara ya bi navê "Ferhenga Semantîka Zimanê Kurdî"bû. Çi heft ku nîvcû ma. Her wiha xebata wî ya bi navê "Parekende" jî hêjayî bibîranînê ye. Hemin me jê behs kir, min di vê ez vê yekê jî daxuyînim. Di her hejmarê de nivîsên Kak Sabah Kara bi zêdehi dertên, hem jî bi eynî navî, ji bilî navên wî

yên mustear. Divê hay ji vê yekê hebe. Nivîsên xwe di kovarê de kêmîr bike wê baştir be.

Li ser zimanê kovarê, li ser rastnivîsa wê û aliyên wê yên din jî mirov dikare raweste. Lê belê ji ber hindikbûna cih, min pêwîst dît ku ez li ser xalên jorê bi tenê rawestim. Em bi tenê li ser naveroka kovarê sekinîn. Astengî, derfet, diwariyên wê yên di warê amadekirina weşanê de me li derveyî nirxandinê hiştin.

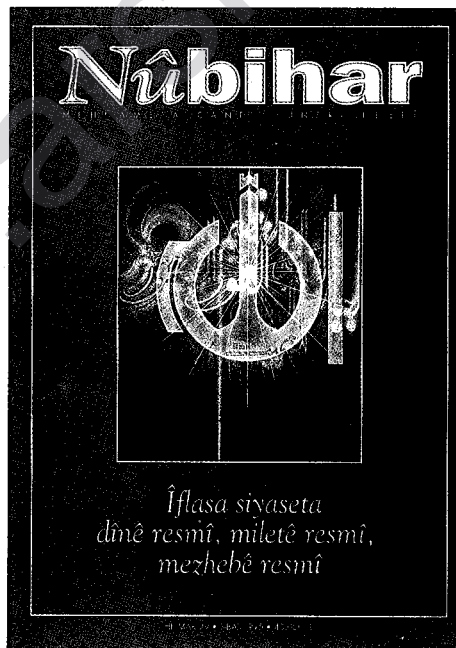
Em sêsalîya Nûbiharê pîroz dikin û daxwaz dikin ku gelek sêsalîyên din jî bibîne.

...

□ Suut Kılıç:

Ez dixwazim bersiva pîrsa ewe bi vî awayî bidim; bi giştî ez Nûbiharê diecibînim. Ji ber ku ew her bi kurdî ye û divê ev bê gotin. Helbet ez dizanim hûn bi vê bersivê nagihên miradê xwe. Ji bo vê yekê, ez dixwazim çend tiştên din bibêjim. Haya min jî astengiyên ku derdikevin ber kovarê hene. Lazim e mirov hinekî realist be, lewra li gorî min kêmasiya we ya herî muhîm, derbarê warê we ye. Li gorî min hûn derbarê îslamê, şerîetê, şîrovekirina Qur'an û heftîsan û helbet testîrên wê yên roja îro kêma agahiyên didin. Ji ber ku ez bi çavê kovareke îslamî li we dinêrim, ez van kêmasiyan dibêjim.

Tiştêkî din jî heye, divê (li gorî îmkanan) hûn berê xwe firehtir bikin. Ez wekî şexsekî ji rêzê, bala xwe didimê ku hejmara nivîskar, alim û lêkolîneran hindik e an jî hindik tîne xuyakirin. Ez dixwazim vê bibêjim, ez kovarê bi rêk û pêk taqîb dikim, lê ji ber karên min îşexsî, îmakana min a hûrlênîrînê, ne ew çend pir e. Ji

29. Îflasa siyaseta dînê resmî, milletê resmî, mezhebê resmî

her vê yekê jî dibe ku rexneyên mim subjektîf jî bin. Feqat wekî ku min li serî got, helbet wê qisûr hebin, lê derketina wê jî serkeftinek e. Hele wergera Mesnewiyê û ya şîrên Baba Tahîrê Uryan, ji xwe layiqî pesindanê ye. Ez wer bawer im hûnê kêmasiya kurdan a derbarê tarîxa îslamê û kultura wê ku bi zimanê kurdî divê bê çekirin jî, wekî wezîfeyek muhîm bînin cih.

...

■ Ahmet Önal:

Berî her tiştî ez gelek kêfxweş bûm ku li ser Nûbiharê we vê pirsiyarê pêşkêşî min kir. Bi dilsozî bersivdayîn ji bo min şeref e. Ez bi kurtî dikanim bêjim ku:

Kovara Nûbihar di aliyê ziman û wêjeya Kurdî de gelek xizmet kir di navbera sê salan da û di vê mercê de bal-kêşbûna xwe ji xwendevanê xwe ra nîşan da.

Kovara Nûbihar aliyê politîkî da jî valayîyeke mezin têr dike ji bo gelê me yê misilman û oldar ra û ev jî pêwîst e.

Çerçeva weşana Nûbiharê, politîka wê ya esasî çiqas oldar be jî, em dibînin ku gelek caran nivîsên nivîskarên ateîst jî di nav rûpelên kovara zêrîn da çap dibin. Tê xwiyakirin ku tehemila Nûbiharê û berpirsiyarên wê gelek fire ye. Bo vê jî dixwazim kovara Nûbihar her serfiraz be û ne sê salan, lê her dem di xizmeta gelê me de geş be.

Bi vê weşîleyê dixwazim pêşniyaz bikim ku, di demeke kurt da têkilî û danûstandin di navbera zana, rewşenbîr, weşanxane û hemû sazumanên Kurdan de çêbibe. Lewra di vê qadê de gelek valayî heye. Pêwîst e ku em vê valayîyê tijî bikin û di her

alî da kêşeya (mesela) Kurd bi asanî bersiv û çareser bikin.

...

■ Felat Dilgeş:

Bi dîtina weşanek Kurdî, bi dîtina rêz û hevokek Kurdî ez gelek kêfxweş dibim; wekî ku min mizgîn û diyariyekê sitandibe ez şa dibim; dilê min xweş, geş û hênîk dibê. Mîna tiyê ku di kêleqij û tava havînê de tasek ava sar a ji kaniyek çiyayên Serhedê, an Andok û Şerefdînê bi dest xistibe ez bi dilovanî radikim weşanên Kurdî. Çimkî ez di nivîsîna bi zimanê Kurdî de gel û welatê xwe dibînim; hêviya min xurttir, berxwedana min zêdetir dibe.

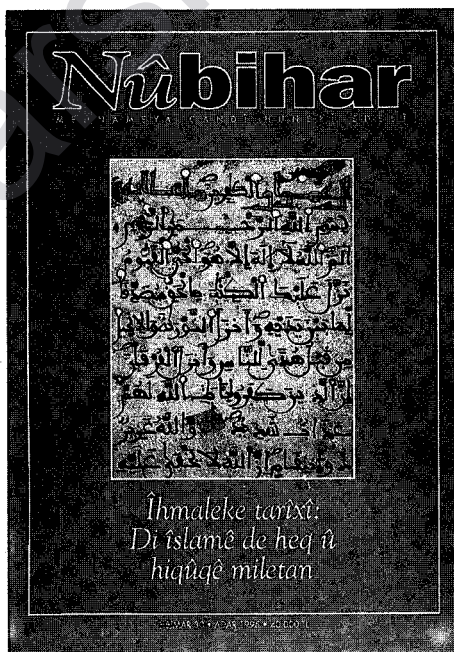
Erê ez bi weşanên ku bi zimanê me ne dilgeş dibim; lê belê ez bi qasî vê yekê jî li naverokek dewlemend û zimanek li gor qayide û pîvanên rêzimanî yên rast jî digirim. Di xebata nivîsî de bîr û ramana mirov çiqas rast û mantiqî be jî, heta ku bi awayek rast neyê ziman û li ser kaxiz cih nesitîne, mesaj dax-

waz û meram bi dirustî nagihîje xwendevan û gelek caran çewtnivîsîn ji şaş fêmkirinanan re jî dibe sedem û dimîne. Bav û kalên me digotin, "Mirov bi piyê xwe bişemite dikare xwe bigire; lê ku bi devê xwe bişehite nikare xwe bigire." Ev gotina me ya pêşyan çiqas xweş e! Lê belê ez xwe dispêrim bav û kalan û vê gotina xweş bi vî awayî dibêjim, "Mirov ku bi devê xwe şehitî dikare xwe bigire, lê ku bi destê xwe nivîsî nikare xwe bigire." Çimkî peyv û gotin diçe, tê jibîrkirin; îcar nivîs dimîne, dibe belge û di nav rûpelên dîrokê de cih distîne. Piştî ku çap bû ji gel û ji civatê re dibe mal; ji warê subjektîfiyê derdikeve, di qada objektîfiyê de ciyê xwe distîne.

Di warê nivîsîna Kurdî de, nemaze di zaravayê Kurmançî de em Kurdên Bakûr hê jî di merheleya destpêkê de ne. Bi pirranî ronakbîrên me yên ku bi vî zaravayî dinivîsîn jî li derve dimînin; keys û riya vegera welat jî ji bo hinekan ji wan tune. Yên ku niha di-

karin vegerin welat jî xuya ye ku bi pirranî xwe nadin ber vî "barî." Ya rast carna hinek bi "tûrîstî" tî, xwe dispêrin çend nivîskarên Tirk ên Kurdnîjad, wekî ku Tolstoyê Kurdan hin peyvên mezin dikin û vedigerin warên ku ji xwe re kirine welat. Ku ji bo "tûrîstiya" wan pêwîst be dikarin bînin ji Tirkên hov re xizmeta leşkeriyê jî bikin, lê belê nikarin sê rojên xwe bidin weşanekê kurdî ya ku bi dijwariyên mezin li welat çap dibe.

Baş e; ewê di vê rewşê de çawa bibe, divê mirov çawa bike? Kesên ku emê li benda wan bin û ewê bînin rê nîşanî me bidin, bi destê me bigirin û

30. İhmaleke tarixî: Di îslamê de heq û hiqûqê miletan

"apîtiya" me bikin tunin. Ge-lo emê çawa bikin? Emê wek Nûbiharê bikin; mîna weşanên Kurdî yên din ên ku li welat çap dibin di ber xwe bidin; bi bîr û bawerî, bi welatêvîniyek Kurdîstanî li zimanê xwe xwedî derkevin. Di roja xerab, di roja teng de bi biryardarî û bi bawermendî xwe bidin ber bar, li rastiya gelê xwe û li zimanê xwe xwedî derkevin. Dijmin çiqas bi ser me de bê jî dev ji kozikên xwe bernedin, gelê me em bi tenê hêşt jî em wî bi serê xwe nehêlin; berpîrsiyariyên xwe yên ronakbîrî û welatperweiriye bînin cih.

Baş tê bîra min, sê sal berê gava ku Nûbihar çap bû, min û belkî hinek hevalên din jî texmîn nedikirin û nedippan ku dê ev weşan bi salan ji yana xwe bidomîne. Hêviya me hebû, lê hêvî qels bû; çimkî ji ber tada û sedemên pirralî gelek kesên ku di nivêrê de mabûn hebûn. Îcar îro ez bi kêfxweşî û serbilindî dibinim ku Nûbihar sê salên xwe tamam dike; ew zarûkek Kurdî ya sê salî ye û îro di himbêza me tevan de ye. Şikir êdî ji pêsîra dê azad bûye, mezin e; çavê wê li dilovanî û afîkariya me ye. Em hemû dikarin jê re bibin alîkar. Erê Nûbihar zarûkek sê salî ye lê qirn û koka wê kûr û dûr e; digîhije hezar salan; rehên wê di bin çiyayên Kurdistanê de ne; bi destê Melayê Cizîrî û Ehmedê Xanî hatine avdan. Nûbihar kûflîkek rengîn a bihara welatê me ye. Ma Seydayê Xanî çiqas xweş gotiye: *"Di fesla Nûbiharê de Di gel dilber biçin geştê Ji ew xweştir emir nabit Bi min ew hal qewî xweştê."*

Ez hêvîdar im û bîr û baweriya min êdî bi tevahî pê heye ku ewê Nûbi-

har ji niha pê ve jî weşana xwe bidomîne; roj bi roj bêtir xwe tekûz bike. Helwest û he-wildana xebatkarên Nûbiharê vê hêviya min xurt dike. Tiştêkî din jî, di rûpelên gelek weşanan de tê nivîsîn ku xwedênegiravî ew ji çapkirina nivîs û dîtinên cihê re amade ne; ez bi serbilandî dikarim bibêjim ku Nûbihar di vê yekê de li ser sozê xwe ye.

Bi hêviya ku gulên welatê me pirrtir û geştir bibin em li Nûbiharê xwedî derkevin. Ez ji dil û can sêsaliya Nûbiharê pîroz dikim, ji bo Nûbiharê ji yaneke dirêj hêvî dikim û serkeftina wê dixwazim.

•••

■ Naci Gülmez:

Di sêsaliya Nûbiharê de ji jiyana çapemeniya kovara hêja re serkeftin, ji xebatkar û xwendevanê Nûbiharê re selam dikim, fedakaryê dixwazim.

Sebebê herî girîng ê derketina kovara Nûbiharê, bi qelesa hozanê hêja kek Sabah Kara di pêşgotina hêjmarayekemîn a Nûbiharê de

wek wuha hatiye ziman: "Dij-minê me zalim û bes!" Yanê li dijî her zilmê alaya dijminatîyê wergirtiye Nûbihar. Di hêla zilmê de jî a herî girîng ew e ku zimanê meriv bête qedexekirin û insan kerr û lal bête hiştin. Di wê xalikê de şîretêkî Şêx Selahaddîn Efendî (kurê Şêx Seîd Efendî) li Kurdên ku koçî roava dikirin wuha bû: "Madem hûn bar dikin, bila zarokên we zimanê xwe yê kurdî jibîr nekin. Dema zimanê xwe jibîr bikin, ewê her tiştê xwe yên netewî jibîr bikin." Gelê kurd di vê rewşê de bû û rewşenbîrên kurd ên çep, nexweşiya kurdan baş teşxîs kirin lêbelê çareseriyê de xeletiyên mezin kirin. Belê Nûbihar ev xalik dît û bi awayekî îslamî, mîsyona Ehmedê Xanî da ser milê xwe û Nûbara Piçûkan bû Nûbihara gelê kurd.

Bi kurtasî dikarim bibêjim ku di sê salan de Nûbiharê çîkir û pêwîst e çî bike?

Hetanî îro çî kiriye:

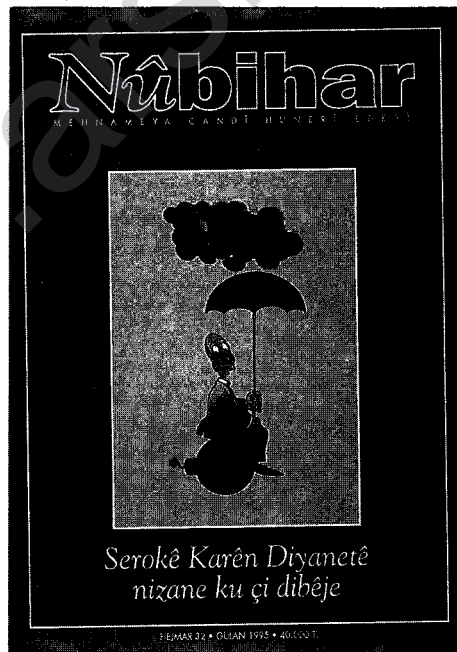
1- Hêla îdeolojîyê de: Fikrên îslamî bi heqparêzya gelê kurd re zewicand û jê neslekî kurd ê nû da hişyarkirin.

2- Hêla edebiyatê de:

Prensîba "Hewce ye edîb biedeb bin." ji xwe re kiriye rêber û bi zimanekî tê famkirin ve di hizûra gelê kurd de ye.

3- Hêla siyasî de:

Ta-buya ku mislimanên kurd têkilî dogîşa kurdî nabin, hilşand û diyar kir ku ji berê ve hetanî îro mislimanên kurd li ser sitandina azadî û mafên kurdan tim û tim li pêşî bûne. Di navbera misliman û çepên kurd de pira dayîn û sitandina fikrê damezrand û wan nêzikî hevdu anî. Di dîroka 16.05.1993ê de bi sempozyûma "Pirsa kurdî çawa çareser dibê?" ji dijminên kurd re

32. Serokê Karên Diyanetê nizane ku çî dibêje

îsbat kir ku, em jî hene û em li dijî zilma Kemalîstan a li ser kurda ne û em li vê zilma wê lanet dikin.

4- Hêla çapemeniyê de: Ha ji aliyê xebatên kovara Nûbihar ve, ha ji aliyê kitêbên ku di weşanxana Nûbiharê de têne belavkirin, wek "Şirnak Baskinî" ve hundirên Kemalîstan a dijminên kurda berovacî kir û ruçikên wan ê esasî derxist holê û wek bi çapkirina Rîsale'ê Nûr ên bi kurdî, nezera Kurdan da bi aliyê çavkaniya kurda:

Çend gotinên bi biratî:

1- Di hejmarên Nûbiharê ên paşerojê de, divê zêdetir li ser dermanê tirsê, bêhêviyê, hezkirina meqam û wek nexweşiyên din bisekine û Nûbihar wezîfa eczaxanekê bide ser milê xwe.

2- Derya welatparêzyê ji xortên kurd re veke û şertê ketina hundirê wê deryayê jî ev bin:

- a- Rastî. b- Terka sefahetê.
- c- Baweriya yekitiya Xwedê.
- d- Yekitiya qelb. e- Yekitiya fikir.

Ji ber ku yekitiya me bi van pênc xalikan ve ewê zûtir bibe. Ji ber ku ev xalika wê yekitiyê bidin fikra me û îstîqametê jî bide jiyana me.

...

□ M. Latif Salihoğlu:

Mirov dikare bibêje Nûbihara ku bi zimanê kurdî weşanê dike, kovarek e ku pirseke bi salan, hetta bi esran îhmal bûye, daye ser milê xwe û kovareke bêtawîz e ku huiyeta dewayeke bi gelek rîskan mîxatab bûye, qezenc kiriyê.

Daweya ku esil tawîz nedaye, dîn e, îman e... Di hemî mijarên ku şixulandiye de çirûskên vê kaniya qudsî hene.

Bi xwe spartina Qur-

anê ve, tewra ku di sefa mezlûman de, li hember zulmê û zaliman girtiye de bêtawîz e, dijwarî ye. Di nav vî tawrê bi rûmet de xwe goriya vejandina ziman, edebiyat, çand û medeniyeta kurdî kiriyê; hem jî bi şikleki ku ji nîşana zaafiyet û gumanê dûr e.

Nûbihar di saha û weşana xwe de -çi heyf e ku- bi tenê ye. Xwezî mîna wê hinekên din hebûna û bêhtir di yelpazeke fireh de belav bûbûna. Feqet ji ber ku di terefê me de ev tenê heye, lazim e em bi heqî lê xwedî derkevin.

Ez wisa difikirim ku kesê ewladê kurdan be, lê li qiyametê mîna Nûbiharê ku wisa xizmetê ye, xwedî dernekeve, pê alaqedar nebe, yan jî ji bo jiyana xwe bidomîne ti tiştî neke, ew ya hîsa wî ya hamiyetê zeif bûne, yan jî ji xelkê xwe re bê hîs e.

Divê em vê yekê bi qetî bizanibin ku, miletek dîn li ziman û edebiyat, li çand û medeniyeta mileteki xwedî dernakeve; hem ne şert e ku xwedî derkeve jî... Meselen em bibêjin ku li Efrîkaya Ba-

şûr pîrsa xelkekî mîna ziman, edebiyat û çandî heye. Ev, hetta kûderê me elaqedar dike? Beriya her tiştî lazim e ew mîlet bi xwe li mesela xwe xwedî derkeve. Lêbelê, berpeyîya ku emê li hember ehli kufir û ehli zulma ku li eynî cihî yan jî li diyarke din dibe nîşan bidin, helbet wê bi awayeke din bibe.

Bi vê qiyasê manaya ku em qest dikin, me bi du cur awayan ku yek xusûsî, yek jî gelemperîya rûbirû tîne.

Di Nûbiharê de bi piranî nivîsên ku bi giranî min ecibandin derketin. Ji ber ku bi besî em lê xwedî derneketin, ne Nûbiharê, lê divê em vê bêelaqedariya xwe rexne bikin. Lê hema ji ber ku we heqê rexneyê da me, emê vê jî îfade bikin: Em dixwazin ku Nûbihar bala xwendevanan nekşîne ser siyaseta bi şaibe, bi netamet û fanî. Lazim e nivîsên bi giranî siyasî ne, tê de cih negrin. Bila balê nekşîne ser bûyerên ku zerarê bidin îmajê wê û ji meqseda wê re bibin perde. Lizûmiya we ji bo wê wetê dibe ku hebe,

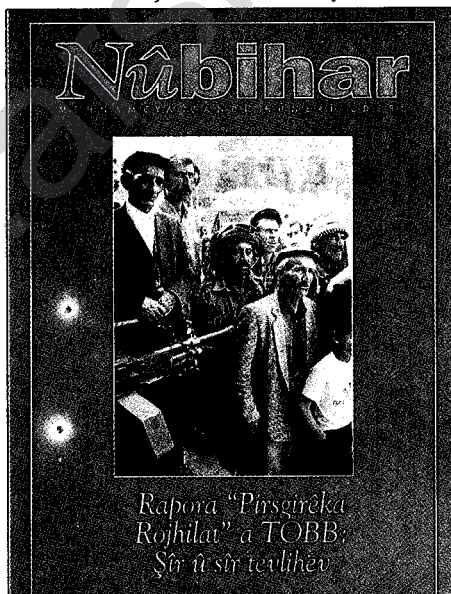
lêbelê li gor min, bi buhurîna zeman, dê sethîtiya ev cur meselan derkeve holê, û ez bawer dikim wê bibin sebêbê gengeşiyên bêsebeb jî. Eger hûn van îfadeyên min yê wek endîşkê li ser hejmara Nûbiharê ya 17an (Reyên xwe nedin dizên çep û rastan), zêde bimubalexe bibînin, wê wextê mîna temeniyekê qebûl bikim.

Xwedê Teala cehda we zêde bike û di xizmetên ku hun bi niyeteke safî dikin de, kuwet û hêsaniyê bide we.

...

□ Abdullah Xerîb:

Merheba gelî xwendevanê Nûbiharê, ji

34-35. Rapora "Pirsgirêka Rojhilat" a TOBB: Şîr û şîr tevlihev

diyarê dilbirîn û dil bi xem ji xwendevanê Nûbiharê re merheba...

Silav ji bo musulmanê dinyayê. Silav ji bo xelkê mezlûm û bindest... Silav ji bo mustezef û mahruman. Silav ji bo bêkes û belengaza... Dîsa merheba xwendevanê Nûbiharê; merheba Nûbihar...

Belê Xuda welatekî pir xweş û rind xistiye bin piyê me. Lê belê dilê me nerehet e... Dilê me bi kul û xem e. Lewra dayikê me dilbirîn û belngaz in. Çavê xuşkê me ji sitêrka xalî nabin...

Eceba şîn para wan, kêf û xweşî ji para hinkî dina ye?...

Gelî birayê xwendevan, li goriya tarîxa mîladî em qirné bîsta xilas dikin, lê pir meetteessuf li Şerqa Nîvî de xûn û şîn heye... Birayê musulman, bi birayê musulman didine kuştin...

Aceba çima musulman li Şerqa Nîvî de ketine ber pêşîra hevûdu û kêfa neyar û dijminê xwe tînin.

Şerqa Nîvî tarîxa derbazbuy de jî herdem li ber çavê emperyalîtê dunyê bû. Zalim û xunmij ji berê va dixwestin ku li Şerqa Nîvî de bibin hakim. Weqta Osmanî zeif bû, ji çar aliya ve hate îşxalkirin û hate paykîrin. Lê belê musulman, li hemberê zalima serî rakiribûn. Bi can û malê xwe li hemberê emperyalîstên dinyayê de şer kirin. Heta ku van zalima ji welatê xwe ajotin. Weqta ku zalim ji Şerqa Nîvî bi zorê hatin avêtin, ewan fam kir ku bi zor û zordestiyê nikarin hakimê van welatan bin, wê çaxê rabûn bi taktîkin nû hatine gelê musulman.

Xwendevanê ezîz; taktîka zalima ev e: Berê bi zor û zordestî dihatin Şerqa Nîvî. Xelk dizanibû ku vaye zalim û xûnmij girtine ser welat. Radikirne tiving û rexta, canê xwe didan, lê zalima ji welat

diavêtin. Taktîka îro de sîstema gayrî-îslamî hakim kirine ser welatê musulmana. Weke wan difikirin, weke wan dijîn, hatine bûne hakimê musulmana. Sebebê her tiştî gerek em li vir bibînin...

Me li jorê got, merheba Nûbihar. Nûbihar mizgîna bihareke xweş; Nûbihar, hoşamediyek çaxekî baş e... Loma dibêjim, merheba Nûbihar...

Nûbihara nû da wê xelkê Şerqa Nîvî şiyar bin. Wê dijmin û neyara baş nasbikin.

Seydayê mezin Bediuzze-man bêsebeb ne gotiye, "Min lezkir, ez di zivistanê de hatim." Ev mizgîna wî îşellah wê derkeve û wê nûbiharek bi ser gelê Şerqa Nîvî de werê...

Musulmanê şerq û xerbê gerek tev şiyar bin. Li şerqê weqta ku stiriyeke bikeve piyê musulmanekî, gerek musulmanê li xerbê elem bibînin û pê bişewitin. Lewra musulmantî wiha emir dike. Dînê îslamê wiha dibêje...

Îro em lê dinêrin li şaxekî welat xûn û kuştin û talan heye, li şaxekî welat jî kêf û xweşî. Ma musulman kengê ji vî halî wê şerm û heya bikin?

Li hemberê van nexweşiyên han de jî em bêumêd nîn in. Baweriya me heye ku wê nûbiharek werê.

Bi vê baweriyê em dijîn. Ev cerîda ha (kovar) ku navê Nûbiharê standiye, mizgîn dide ku bihareke xweş wê werê. Loma em dîsa dibêjin, merheba Nûbihar!

Bo sêsalîya Nûbihar

CANKURD

Mîna guleka Nesrînê

li kenarê gola xwinê

Mîna çirayeka şevreşiyê

di tariya koletiyê,

li kuncêkê zîndanê

Mîna hozanvanekî dîldar

di nav êlên hevneyar...

Mîna destpêka biharê,

û vebûna gupikên hinarê,

li çiyayên Cûdî û Gabar

Mezin dibe ev kovar...

bilînd dibe navê Nûbihar

Mîna dilê min î tiji xem,

dilivlive Nûbihar,

dixumxume ev çem,

dibe lehî...

li her derekê, li her dem...

Mîna evîna Ehmedê Xanî

ji goristana Turanî...

bi xwe re camek ava kewserê

ji Cizîra Botan anî

Mîna dengê Şivani,

ji xew rakir kela Mêrdînê

Kermanşah û Mihabad

Efrîna malwêran ta Suleymanî...

Mîna dilê min î tiji kul,

Nûbihar bûye nexşeya welat,

bûye xebat...

Nuqurç

MELA QASIM

54.

*Dibêjin cesareta li hember zilmê xweş e
Erê lê cesareta ku digel ilmê xweş e
Ma tu nabinî ehmeq jî pir caran cesûr in
Û cewaba ehmeqan carna bi kulmê xweş e*

55.

*Ehmeq terfî kirine hin jî bûne nivîskar
Li her derê pir in lê di nav me de ya sitar
Tu l'afre û tafra wan dinhêrî kenê te tê
Ku l'ber zordaran seg in lê li ber me gurê har*

56.

*Ehmeqekî nivîskar qaşo ji yên reformîst
Ji hin rewşenbîrên kurd re gotiye şovenîst
E'zanim ku eqlê vî nivîskarî bostek e
Lêbelê zimanê wî ne deh bost e û ne bîst*

57.

*Îro min kerekî dît mast bi metro dikirî
Kirîdarê eql jî bû eql bi kilo dikirî
Ji min pirsî kiloya eqlê te bi çi ye lo
Min go bi kilo nadim ma tu b'metro dikirî*

58.

*Kero ez axînek xwe b'sed ox oxê te nadim
Bizan xizaniya xwe b'milk û malê te nadim
Te xwe firot tu nîn î bedla li te vala ye
Zencîra li piyê xwe b'sed hefsarê te nadim*

Dubeytî

BABA TAHIRÊ URYAN

Ji lorî: SABAH KARA

146.

*Dilêm teng e nizanîm sebirkirin
Ji diltengî bûme razî bi mirin
Ji fedya ruwê te ez bi hicab im
Nizanîm erzihalim bi te kirin*

147.

*Ê ku bê xan û bê man e ez im ez
Ê ku bereksê saman e ez im ez
Ê ku şevan tev bi nalîn dike roj
Ê rojê wî wek şevan e ez im ez*

148.

*Poşîman im poşîman im poşîman
Em dimeşin vê riyê de wek karwan
Kevindinya ji kesî re nemaye
Barê xwe dikşîne herkes bi milan*

149.

*Ez ew bazê sipî me b'sînesojî
Cihê min in ew çiyayên bê serî
Hemû şûrê xwe bi hesan tûj dîkin
Ez ew şûr im Xweda'z kirme hesanî*

150.

*Eger wek Yûsif min bibin bi zîndan
Yan ger binalim ji xem wek perîşan
Ger sed baxvan dijminî l'min bikin jî
Ezê her tim bêm gulzara te b'kenan*

151.

*Newaya nalînê nalinvan zane
Eyara dilê safî canan zane
Werin sotîdila'm pev re binalin
Sotîdil qedrê sotîdilan zane*

152.

*Dilê min nizane ku sihhet çî ye
Ez dikim nizane nesîhet çî ye
Ez didim ber bayê ba ewî nabe
Davêm agir nabêje şewat çî ye*

153.

*Ew nesîmê ku ji wan keziyan tê
Bi min xweştir ji bêhna sinbilan tê
Dema bi şev xeyalêt hemêz dikim
Sibê ji nivînan bêhna gulan tê*

154.

*Serêm heye ku hêlîna wî nîn e
Xemêm heye ku dawîya wî nîn e
Eger tu bawer nakî were cem min
Bibîn derdê ku dermanê wî nîn e*

155.

*Dilêm heye demkê jî xurrem nabe
Xemêm heye ku ti carî kê m nabe
Qederam heye ji rindê alemê
Ku yara bêwefa hevderdêm nabe*

Mesnewî / 14

MEWLANA CELALEDÎNÊ ROMÎ

Ji farisî: SABAH KARA

Beyana duwazdeh qism ji nesara

Qewmê Îsa re hebû b'hukm û tedbîr
Mîr û hakimê wan duwazdeh emîr
Her firqeyek ji mîrekî re teba'
1/460 Bibûn bende j'mîrê xwe re ji tema'
Ev duwazdeh emîr bi qewmê xwe re
Bibûn bende j'wezîrê bedbexte re
Îtmada tevan bi gotinê wî
Îqtîdaya tevan bi kirinê wî
Her weqt û saet her emîr li ber wî
Can dida ger bigota ku bimir wî

Tevlihevkirina wezîr ehkamê Încilê

Çêkir tomarek bi navê her yekî
Neqşa her tomarekê dîger meslekî
Hukmên her yek ji wan bi cûrek dîger
Ev xîlafê wê ji piyan ta bi ser
1/465 Yekê de rîya riyazet û cû'ê
Kîrbû rîknê tewbê'w şertê ricû'ê
Yekê de gotibû riyazet çî ye
Vê riyê de felat bi camêrtî ye
Yekê de gotibû cû' û cûdê te
Şîrk e ji te li hember me'bûdê te
Jîbil tewekkul û teslîma temam
Di xem û rehetê de tev daf û dam
Yekê de gotibû wacib xîdmet e
Ger na fikra tewekkulê tohmet e
1/470 Yekê de gotibû tev emr û nehi
Ne bo kirinê bo şerha acizî
Da ku em ecza xwe bibîn bi wan
Qudreta Heq pê bizanin ew zeman
Yekê de gotibû ecza xwe nebîn
Kufra ni'met dike kesê eczebîn
Qudreta xwe bibîn ku ew ji Wî ye
Wî daye te ku qudret navê Wî ye
Yekê de gotibû dev ji van berde
Tu çî bivî ew dibe bût li ber te
1/475 Yekê de gotibû nemrîn vê mûmê
Ku ev dîtin mûm e li ber umûmê
Ger tu ji nezer û xeyal bibhurî
Tu mûma wîsalê bi şev dikuji
Yekê de gotibû metirs bikuje

Ev ê hezaran li hember vê bide
Ku j'kuştina mûmê can efzûn dibe
Ji sebra te Leyla te Mecnûn dibe
Terka dunyê her kî bike j'zuhda xwe
Dunya pêşdetir tê ber wî xwe bi xwe
1/480 Yekê de gotibû tiştê da te Heq
Wê şêrîn kiriye çavê te de Heq
Ber te hêsan kirye û xweş wê bigir
Xwe bi destê xwe navêje nav agir
Yekê de gotibû berde ya ji xwe
Ku qebûla teb'a te redd e bi xwe
Riyên curecureyî hêsan bûne
Her yekê re mîlletek wek can bûne
Eger hêsan kirina Heq çare bû
Her cihûd û mecûs Pê bawer dibû
1/485 Di yekê de gotibû hêsan ew e
Ku jiyana dil û qûtê can bibe
Her çî l'gor zewqê be dema ku diçe
Wek bizrê erda hişk bêber pûç dibe
Ji bil poşmanî tişt nîn e dawya wî
Ji bil xîsarê tişt nayne bey'a wî
Ew qe hêsan nabe di neticê de
Ew dibe zehmetî di dawiyê de
Zehmet û hêsanê ji hev ferq bike
Li dawiya herduwan mêze bike
1/490 Yekê de gotibû ustad biteleb
Ti netîce nîne ji esl û neseb
Aqîbet dîtin her cure milletan
Bêguman ew ketin nava zilletan
Dîtina aqîbetê bi dest nîn e
Ger wisa ba dîn nedibûn ew cure
Yekê de gotibû ustad jî tu yî
Lewra tu yî ku tu ustad nesdikî
Mêr be û mesqerayê mêran nebe
Li çara xwe binêr sergerdan nebe
1/495 Yekê de gotibû ev hemû yek in
Kesê wan dido dibînin şaşek in
Yekê de gotibû ma sed yek dibe
Meger ku diwane îdîa bike
Her yek ji wan peyvek in ziddê hev in
Ger yek ji wan şekir be jehr e a dîn
Heta ku tu j'jehr û şekir nebhurî
Ma tu kari yekîtiyê bêhn bikî
Ew dijminê dîne Îsa b'vî şiklî
Duwazdeh defter hazir kirin tijî

Şêx û mirin

NURETTİN DURMAN

Ji tirkî: HOZAN OFLAZ

*Hûn li nav du zabîtan rûniştî ne
bi cilên sipî
û şaşikek li serê we yê sipî ye
piştika we fireh û muhtemelen reş e.
Fotosûreta we hatibû girtin Şêxim. Quddûm nebû.
Buhurîbû qeydê, zebtên mehkemê
û rûpelên zer ê tarîxê.*

*Li nav Diyarbekir û Çeqaxçûrê
û bi aliyê Elazîzê de mîna nîdayekê
hûn digeriyan. Hê jî
hûn fireh dibûn
we xwe li çiyên dida.
Mîna eyloyekî bi bal û per
ku dakeve ji bilindiyan
bi nihêrtineka mutteqî li aso
di destpêka şewitîna dil
herikîna xwînê
û sekinîna nebzê de. Şêxim
çawa bû derketina tavê?. Danê sibê?
Êvarê? Nimêja teheccudê?.*

*We bi rizaya Barî berdabû
nefesa xwe ya mubarek li bajêr. E'zanîm.
Awirê we mulayîm
dîlovan û însanî bûn.
Dilê we gulistaneka muhteşem.*

*Nexwe li dara îdamê jî Şêxim
Dikare sipehî be mirin.
Li nav Diyarbekir û Çeqaxçûrê
û bi aliyê Elazîzê de mîna nîdayekê.*

Helwest

Kovara çand û edebiyata kurdî "Helwest" ji Swêdê da der. Di vê hejmarê wê ya ewil de ev nivîs çîh girtine:

- Helwesta Rexnegiriyê
- Rexneyên Edebî û Valahiya Rexnegiriyê - Lokman POLAT
- Huner û Pêvajoya Nû - N. ZAXÛRANÎ

- Post-modernîzm - Burhan GUNEL
 - Hîmdarê Edebiyata Kurdî Ehmedê Xanî - M. YILMAZ
 - Ziman û Zimanê Kurdî-Sîpan - Medenî FERHO
 - Nivîskarî û Berpirsiyarî - Z. ŞEXMÛS
 - Ji bo Nameyên Xwendevanan
 - Xelata Kurteçiroka Kurdî
- Navnîşana xwestinê: Tensta Ale 43-
2tr. 16364 Spanga/Sweden

Zarokname / 2

XELÛL AMED

Secdekirina xanê

Xoce rojekê dixwaze biçe gundekî. Di rê de diweste. Wext şev e. Dibêje: "Ez îşev biçim li xanekê bimînim." Li ser rê xanek dibîne û diçe xanê. Derbasî oda xwe dibe. Lê çî mixabin ji dengê texteyên xana kevin, tu xew nakeve çavên wî. Ji ber vê, zora Xoce dere, dadikeve jêr, ji xwedyê xanê re dibêje:

- Qurban ev xana te pir kevn e. Ez ditirsim ew bi ser me de bikeve."

Xwedyê xanê dibêje:

- Xoce, ma tu zanî her tişt bi zimanê xwe Xwedê zikir dike. Ji ber vê, xana me jî bi şev zikir dike.

Xoce bi ken dibêje:

- Kuro, ez ditirsim ewê gavek din xana te bi eşq û şewqekê biçe secde û emê jî di bin de bipelixin.

Rengîn û Xemgîn

Rengîn: Birayê Xemgîn, çima madê te ne li te ye?

Xemgîn: Nepirse bira, nepirse!

Rengîn: Çima lo, ma tofan li te qewimî?

Xemgîn: Na, bira! Qehra bavê min li min qewimî.

Rengîn: Ji ber çî?

Xemgîn: Min dixwest ez mîxekî bikutum dîwar. Dema min mîx kuta, çakûç li destê min ket.

Rengîn: Birayê ezîz! Ma çakûç di destên te de ye, ne bes e? Ma mîx di destê de de çî dikir? Te bidana destê yekî.

Xemgîn: Temam keko! Cara duyemîn, min mîx da destê bavê xwe.

Rengîn: Êêêê?

Xemgîn: Îcar çakûç li destê bavê min ket û pirr êşiya. Ji ber vê, qehra bavê min li min qewimî. Ayyy pir dêşe!..

Rengîn: !!!!?

Mêraniya gêrik

Rojek ji rojan, gêrik û devlok (fil) bi hevdu re dibin heval. Hevaltiya wan pirr xweş dimeşe. Rojekê gêrik serî di ber de, difikire û bi rê de diçe. Hew carkê mêze dike devlok tepên xwe yê wek tepê devehê ra kiriye û bi pozbilindî li ser gêrik sekiniye. Dema gêrik vê rewşê dibîne, ji devlok re dibêje:

- Heval ma ka bêje, ev çî hal e? Ma tu dixwazî min bipelçiqînî?

Tu nabê hovitiya devlok dest pê kiriye. Devlok jî dibêje:

- De were li tirsekê ha mêzêne. Ma em kengî bûne hevalê hev? Zû ji ber rîya min rabe! Yan na, ezê te wek kaxezê bipelixînim.

Devlok bi qehirîn tepên xwe wek birûskê li erdê dixê û dibêje:

- Heta niha tu kes ji van tepên min xelas nebûye.

Ji ber vê, ûr û pizûrê gêrik derketiye. Devlok dixwaze laşê gêrik bibîne û xwarê erdê dibe. Mêze dike ku tiştê nexuyaye, ne gêrik û ne laşê wî.

Gêrik xwe dixê bin kevirê û xwe xelas dike. Dema devlok xwehr dibe, gêrik ji bin kevir derdikeve û êrîşê pozê devlok dike û pozê wî gezdike. Ji ber vê êrîşê û geza gêrik, devlok ji êşê dîn û har dibe, li erdê dirêj dibe û digevize.

Dema yên derdor vê bûyerê dibînin û dawiya halê

devlok dibînin, bi zûkahî dûrbîstok (telefon)ê vedikin nexweşxanê û ba ambulansê dikin.

Ambulans tê, devlok bi ecele lê dikin, pozê devlok girêdidin, ta ku bila xwîn pirr jê neherike û ambulans bi rê dikeve.

Dûv vî şerî, ji ber ku xwîna devlok li erdê dibîne, gêrik pirr xemgîn dibe. Ji xwe re dibêje:

- Ma ev çî hal e lo! Min rabû nehaqî li hevalê xwe kir û min ev halê nebaş anî serê wî.

Dûv vê, gêrik bi lez û bez bi revek çargavîn dide dûv ambulansê.

Yên ku îcar lez û beza gêrik dibînin, jê dipirsin:

- Ma malmîrato, ne bes e te ewqas bûyer anî serê devlok? Ma hin tu dixwazî devlok bikujî, çî ye?

Gêrik jî dibêje:

- Na hevalno, na! Ez dixwazim berî ambulansê bigihêjim nexweşxanê.

Yên derdor bi heyret û ecêbmayî jê dipirsin:

- Kuro ji ber çî?

Gêrik wiha bersivê dide:

- Hevalno! Ez ditirsim hevalê min bimire. Ez dibêm belkî ji hevale min re xwîn lazim bibe. Ji bo ku nemre, ezê xwîna xwe bidimê.

Derdor ecêbmayî dimînin. Heta heta, ez û mala me jî em pirr ecêbmayî man.

Şêr û kerguh

Ji BEYDABA

Daristanek hebû, pirr xweş bû. Yên tède dijîn, pirr çavxweş û dilgeş bûn. Lê çi mixbin li wir şêrekî dijwar dijîya. Ji tirsawî, heywanan tu car nediwêrîn ku bihatana vê daristanê. Nikarîbûn giya bixun û avaxwe vexun. Heywanan ji vê rewşê pirr xemgîn diman.

Rojekî dixwazin biçin cem şêr, da ku bila şêr vê zordestî û neheqiyê ji ser wan rake. Ji bo vê, ji şêr re dibêjin:

— Şahê me, em ji tirsawî te, ji vê darsitana xweş ne dikarin bixwin û ne jî dikarin vexwin. Em dixwazin tu îznê bidî em werin vê daristanê û li warê xwe bijîn; li hember vê, emê her roj ji xwe yekî ji bo xwarinê bidin te.

Şêr daxwaza civata heywanan qebûl dîke. Heywana jî, her roj ji bo xwarinê hevalek xwe dibin didin destê şêr.

Di vê bûyerê de gelek roj û gelek hevalê wan diçin. Paşê dor tê kerguh. Kerguh naxwaze di bin lepê şêr de bimre. Ji ber vê, dixwest ji destê şêr xelas bibe. Loma hemû heywana li derekî berhev dîke û ji hevalên xwe re dibêje:

— Hevalno! Heger hûn guh bidin min, ezê we ji vî şêrê devbixwîn û zordar xelas bikim.

Hevalên wî jê dipirsin:

— Bi çi awayî tê me xelas bikî?

Kerguh dibêje:

— Pirr û pirr rehet e.

Hevalên wî guh didinê.

Dibe sibeh, dema kerguh tê. Kerguh dixwaze hinek dereng biçe cem şêr. Loma di rê de dest bi leyz û listikê dîke. Ji ber vê, gelek dereng dighe cem şêr. Şêr pirr bi xeyd ji kerguh dipirse:

— Hey kerguhê tirsonek! Tu çima wer dereng mayî? Tu li kû mayî? Haydê ji min re bêje!

Kerguh bi tirs bersiv dide:

— Şahê me! Dema min ji bo te kerguh dianî, di daristanê de şêrek din derket pêşya me û ji min pirsî:

— Hey kerguh! Hûn diçin kûderê?

Min bersiva wî da:

— Ezê vî kerguhî bibim cem şahê me.

Şêr bi qîrîn ji min re got:

— Li min mêzeke kerguh! Here ji wî şahê xwe yî tîrek re

bêje, “Ji vir û şûnve şahê vê daristanê ez im.” Û dawiyê kerguh ji dest min girt û xwar.

Şahê daristanê ji vî halî pirr diqehire; ji guhê kerguh digre û dibêje:

— Kerguh! Kerguh! De ji min re bêje ew şêrê çenî yê ku li hember şahiya min derketiye, ka li kû ye. Bide pêşya min û min bibe cem wî. Ezê ûr û pizûrê wî derxînim.

Kerguh şahê daristanê digre û dibe ser bîrekê. Ev bîr, gelekî kûr bû. Şah serê xwe dirêjî devê bîrê dîke, hew mîze dîke ku di bîrê de şêrekî din heye. Şêr bi awazek bilind dibêje:

— Ey şêrê tirall! Nereve, vaye ez tîm! Tuê bibînî ka şahê vê daristanê kî ye!

Şêr bi lez xwe davêje bîrê. Lê nizane ku di bîrê de tu şêr tune. Şêrê di bîrê de, siya wî bi xwe bû.

Piştî ketina şêr hindek deng û awazê wî derdikeve, lê dawiyê deng jê diçe.

Belê, şêr di bîrê de dixeniqe. Bi mirina şêr, dîsa li daristanê şahî û kêfxweşî çêdibe. Ji vir û şûnve kerguh dibe şahê daristanê û jiyana wan pirr xweş derbas dibe.

Yezdanê Mîhrîban jiyaneke bi azadî û dilxweşî bike nesîbê me jî! Amîn!

Agir û şeytan

Rojek du mirovên genî û pejmurde tên cem Xocê Meşhûr. Ev mirov, bêol û bawerî bûn. Dixwazin Xoce bikin tengasiyê. Ji ber vê, ji wî dipirsin:

— Xocê binavûdeng! Emê ji te du pirsan bikin. Em dixwazin tu bersiva wan bidî.

Xoce dibêje:

— Fermo!

Ji bo ya yekem dibêjin:

— Xwedê ewê şeytan bi çî awayî di dojhê de bişewitîne? Ma agir hîç agir dişewitîne?

Ji bo ya duyem jî dibêjin:

— Baweriya me bi Xwedê tune. Em dibêjin Xwedê tune; ji be ku em wî nabînin.

Xoce bi ken perçek derem ji erdê digre û li serê herduya dixê. Mirovên bêbawer bi êş û xwinê diçin cem qadî û halê xwe jê re dibêjin. Qadî gazî Xoce dîke û tîne dîwanê.

Qadî ji Xoce dipirse:

— Xoce ji me re bêje te çima we kir?

Xoce bi ken bersiv dide:

— Qadî, evana hatin cem min, ji min pirsîn, gotin: “Xwedê ewê çawa şeytan di dojhê de bişewitîne? Ya diyemîn ji min dîsa pirsîn “Em Xwedê nabînin, ji ber vê, Xwedê tune.” Loma min jî ji

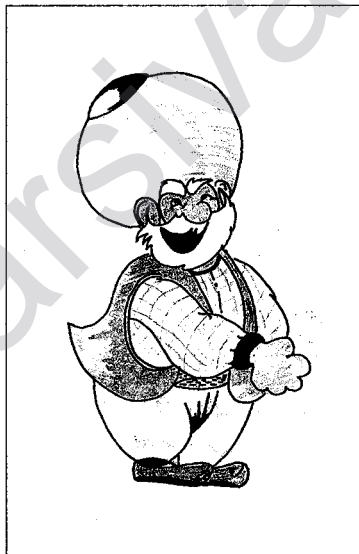
erdê perçek derem girt û li serê wan xist.

Qadî:

— Êêêê Xoce, çî alaqa van bi hev re heye?

Xoce:

— Wan got: “Agir naşewi-

tîne.” Min jî got ku dişewitîne. Çawa însan ji axê hatiye afirandin, lê ax axê diêşîne. Ew jî ji axê ne, ax jî ji wan e, çima diêşîne? Heger ax axê

diêşîne, wê çaxê Yezdan jî dikare şeytan di nav agir de bişewitîne.

Ji wan mirovên bêbawer yekî dest bi qîrînê dîke:

— Ay, ay, ay; way, way way!..

Xoce diçe cem û jê re dibêje:

— Ma serê te naêşe?

— Diêşe.

— Na, naêşe.

Xoce û mirov li ser “diêşe û naêşe” bihev dikevin.

Mirov dîsa dibêje:

— Diêşe.

— Heger diêşe, rayê min bide.

— Ez nikarim rayê te bidim.

Xoce:

— Çima tu dibêji diêşe û tu nikarî êşê rayê min bidî.

Mirov:

— Êşa min heye, lê ez nikarim rayê te bidim.

Xoce bi kêf dibêje:

— Lo geniyo! Ez jî dibêjim, “Xwedê heye.” lê ez nikarim rayê te bidim.

Li ser vê bersivê, herdu mirov tobe dikin û dibin misliman. Qadî jî di heyretê de dimîne.

Gotinên pêşyan

- Şêr şêr e, çî jin e çî mêr e.
- Kurmê darê ne ji darê be dar narize.
- Giya di bin kevir de namîne.

Dîwan / 4

SEYID ELIYÊ FINDIKÎ

Ji fîpên erebî: BABÊ HACER BÊRIVAN

*Elî palde were rayê
Bişo xwe j'ehlê dunyayê
Gelo ma qet te bîr nayê
Nedît te j'wan ji xeyr sarî*

*Eger zahir de ew dost in
Di batin de tenê post in
Hemî yek kîş û yek bost in
Ji wan dûr be bi hişyarî*

*Xuda bigre tamam berde
Bila l'ber te nebin perde
Nebêj ev qenc e ev merd e
Heye tavik ji dijarî*

*Bi wê tavê neçe rê da
Tu hişyar be ji vir pê da
De tu nemnî di heyrê da
Te hew di j'nişka va barî*

*Hezar heyfe ku dostanî
Ne safî bî j'dil û canî
Biye b'hîlê'w duezmanî
Me cerbandiye sed carî*

*Me cerbandin gelî j'dostan
Ne şagirtî belî j'hostan
Bi reng bûn wek gulê bostan
Xezam weşhan bi hawarî*

*Divê dost lev bikin sebrê
Şerîk bikin xweşî'w qehrê
Heta ku ew biçin qebrê
Eger ne hîç e ew yarî*

*Belê xasê Xudê mane
Wefadar in ne wek va ne
Bizan Seyda yekî j'wan e
Tu bawer nakî her darî*

*Belê b'şertê tu çeknas bî
Ji borê kînê derbas bî
J'Xudayê xo ra mêrxas bî
Nedî dest nefşê hefsarî*

*Heçî hefsar bidê nefşê
Muheqqeq ew kes ê b'tehsê
Ew ê paşî biçê hebsê
Belê hebsa reş û tarî*

*Nebe teslîm ji nefşê ra
Xwe bişdîne wekî mêra
Bike şerr û qirîn pê ra
Şev û rojê heta karî*

*Heçî mehbûbê Seyda be
Dikim hêvî ku dilşa be
Qiyamet ku li me rabe
Xilas bit ew bi yek carî*

Ji aboneyên me re!

Xwendevanên hêja!

Weke ku hûn zanîn, sala me ya sîsiyan bi vê hejmarê diqede. Emê hûn aboneyên xwe bi agahnamekê ji agahdar bikin. Lê me divê ku hûn ji niha ve haziriya xwe bikin û bihaya abonetiya xwe ya nû ji me re rê bikin.

Kovara we Nûbihar heta îro bi sayeta aboneti û kirîna we, hebûna xwe domandiye.

Nefikirin ku "Ma eger ez abone nebim dê çibibe?"

Gellek kovar ji ber ev cûr fikirînan weşana xwe sekinandine.

Eger herkes bifikire û bibêje ku "Ma eger ez abone nebim dê çibibe?", mumkin nîn e ku kovara we Nûbihar hebûna xwe bidomîne. Lexwe abonetiya xwe nû bikin!

— Nûbihar —

Pirname / 5

SELMAN CÎHADVAN

Cewabên xwe bi remza "Pirname / 5" bişînin navnîşana kovara me. Ji nav kesên ku hemû cewabên wan rast in, emê bi rêya pişkê bi 10 şexsan, bi her yekî kitêbek ji kitêbên Weşanxaneya Nûbiharê diyarî bikin.

1- Rojmaneya pêşîn a kurdî *Kurdistan* ji aliyê kî ve derdihat?

- A- Mîqdad Mîdhet Bedirxan
- B- Celadet Bedirxan
- C- Ebdurrehman Bedirxan
- D- Muhammed

Mehrî

2- Berpirsiyarê giştî yê rojnameya *Kurdistan* kî bû?

- A- Cemal Baban
- B- Mîqdad Mîdhet Bedirxan
- C- Siddîq Ebdillah
- D- Ebdurrehman Bedirxan

3- Ji van zimanan kîjan nêzîktirê zimanê kurdî ye?

- A- Tirkî
- B- Erebî
- C- Farisî
- D- Îngilîzî

4- Nivîskarê pir-tûka *Kürdistan Teali Cemiyeti* kî ye?

- A- İsmail Göldaş
- B- Felat Dilgeş
- C- Ahmet Aras
- D- Zeynelabidîn Zinar

5- Ev parça helbestê ya kî ye?

- Pirî ji dinê min ev bi hikmet:
"Mehra te çi?" Gote min ku: "Himmet"
Hasil ku, dinê bi şîr û îhsan
Texsîr dibit jiboyê însan*
- A- Feqiyê Teyran
 - B- Eliyê Herîrî
 - C- Osman Sebrî

D- Ehmedê Xanî

6- Ji van weşanan kîjan mehane ye?

- A- Armanc
- B- Welatê Me
- C- Roj

D- Ronahî

7- Ji van weşanan kîjan fesilname ye, ango her mewsimê çarkê derdikeve?

- A- Govend
- B- Stêrka Rizgarî
- C- Nûdem
- D- Welatê Me

8- Kîjan herêma navenda Rojhilata Navîn e?

- A- Kurdistan
- B- Îraq
- C- Îran
- D- Sûrî

9- Ji van hevokan kîjan ne rast e?

- A- Tu jîrî.
- B- Ew Aram e.
- C- Hûn çawa ne.
- D- Em baş in.

10- Ev helbest a kî ye?

- Mirina zilma xedar bizan yara min tu yî
Hey hêviya wê rojê ku debara min tu yî
Xwezî mirin nebûna heta mirina zilmê
Şeva mirina zilmê, şev-erûsa min tu yî*
- A- Cankurd
 - B- Xeyyam
 - C- Mela Qasim
 - D- Baba Tahirê Uryan

Bersivên Pirname / 4

1- (A) 2- (D) 3- (A) 4- (C) 5- (B) 6- (D) 7- (A) 8- (C) 9- (B) 10- (B)

Naveroka sala sêyemîn

Îmzayên li jêr, navê kesên ku sala sêyemîn de di Nûbiharê de nivîsê wan weşiyane nişan didin. Îmza li gor tertîba paşnavan hatine rêzkirin. Jimareyên di nava parantêzê de; yên ewil, hejmar; yên din, rûpel in.

ACAR Hayrullah

- "Dilê min li welatê min veşêrin" (26/7)
- Azadî û îdareya adil (ji Bediuzzeman Seîdê Norsî) (32/6)
- Lêpîrsîn (34-35/3)

AKAR Hüseyin

- Tenyayîş mergo (27/29)

AKIN Gülten

- Strana kesê ku li xaniyê bilind rûdine (33/21)
- Gotina dawî (33/21)

AKTÜRK Süleyman

- Lêpîrsîn (36/7)

ALAN Memê

- Çend gotin li ser nivîsara Î Cûlemêrgî ya di "Welatê Me" de (33/22)
- Lêpîrsîn (36/4)

ALÎ Muhemed

- Lêpîrsîn (34-35/9)

ALPAYDIN Ahmet

- Elî rabe (ji Seyid Eliyê Findikî) (28/29)

ALTAN Ahmet

- Atakurd (31/26)

ALUÇ Mehmet Ali

- Bieci bîn bieci bîn û bistîn (ji Nurettin Durman) (29/15)

AMED Abdillah

- Heq û hiqûqê kurdan (31/13)

AMED Xelîl

- Zarokname/1 (34-35/46)
- Zarokname/2 (36/23)

AMEDÎ Turabiyê

- Ez çî kes im (29/23)

ARAS Ahmet

- Lêpîrsîn (36/5)

ARSLAN M. İhsan

- Lêpîrsîn (34-35/11)

AZAD Medenî

- Axînek ji bo... (34-35/45)

AZADÎ Rojhat

- Lêpîrsîn (34-35/19)

BABÊ Hacer Bêrivan

- Elî rabe (ji Seyid Eliyê Findikî) (31/27)
- Dîwan/1 (ji Seyid Eliyê Findikî) (32/5)
- Dîwan/2 (ji Seyid Eliyê Findikî) (33/12)
- Dîwan/3 (ji Seyid Eliyê Findikî) (34-35/34)
- Dîwan/4 (ji Seyid Eliyê Findikî) (36/26)

BAVÊ Xecê

- Pêşhatî ya îslamê ye (ji Seyid Qutub) (27/24)
- Çar istilahên Qur'anî yên bingehîn (ji Seyid Ebul Ala el-Mewdûdî) (30/18)

BAVÊ Zîn

- Rastnivîsîna kurdî/1 (30/13)
- Rastnivîsîna kurdî/2 (32/4)
- Rastnivîsîna kurdî/3 (33/8)
- Rastnivîsîna kurdî/4 (34-35/38)

BAWER Ehmed

- Nazire (ji Mele Evdilqadir) (27/22)

BERÎVANÎ Azad

- Bikaranîna zimanê kurdî (27/14)

BERZ Koyo

- Pola bikin (30/11)
- Jahra awday (31/4)
- Qisey verênan (32/20)

BÊÇARE Raîfê

- Lava dikim (29/21)

BIRÎNDAR Husên

- Çîroka min û bapîrê min (27/21)

CAN Mehmed

- Hîlên şeytên (ji **Muhyidînê Erebi**) (26/26)

CANKURD

- Silavek bo dost û yaran (26/10)
- Newroz (28/17)
- Guhertina elfabeya kurdî (30/6)
- Çiyayo! (30/25)
- Welat nadim (33/31)
- Ez dê herim (34-35/24)
- Bo sêsaliya Nûbihar (36/18)

CEWERÎ Firat

- Lêpîrsîn (36/9)

CIZÎRÎ Adnanê

- Du maf: Netew û ziman (32/25)

CÎHADVAN Selman

- Îda min (28/23)
- Pirsname/1 (31/32)
- Pirsname/2 (32/32)
- Pirsname/3 (33/32)
- Pirsname/4 (34-35/48)
- Pirsname/5 (36/27)

ÇAMLİBEL Yılmaz

- Lêpîrsîn (34-35/12)
- Lêpîrsîn (36/7)

ÇEVİK Süleyman

- Hevpeyvîn bi gerîndeyê rojnama Welatê Me Mazhar Günbat re (26/20)
- Şeş pîrs (ji **Bediuzzeman Seîdê Norsi**) (27/7)
- Bi İsmail Göldaş re hevpeyvîn/1 (28/10)
- Bi İsmail Göldaş re hevpeyvîn/2 (29/24)
- Li ser edaletê (33/14)
- Lêpîrsîn (34-35/13)

ÇEXOV Anton

- Kemana Roçild (25/24)

ÇIÇEK M. Rauf

- Lêpîrsîn (36/5)

DEHSIWAR Mihemed

- Lêpîrsîn (36/13)

DILGEŞ Felat

- Rexne û xwerexnekirin (30/22)
- Lêpîrsîn (34-35/7)
- Lêpîrsîn (36/15)

DILKANÎ Seyda

- Melayê qûrişa (34-35/42)
- Çengek tişt (34-35/43)

DILZAR Hozanê

- Tenê dayîk lorandin (29/9)

DOSKÎ Tehsîn İbrahim

- Mem û Zîn li çi dem jiya bûn (31/29)
- Du helbestên Feqiyê Teyran (32/22)

DURMAN Nurettin

- Biecibîn biecibîn û bistîn (29/15)
- Bi meqamê Huseynî (34-35/30)
- Şêx û mirin (36/22)

EFLATON

- (Şikeftî) (31/11)

EPÖZDEMİR Bedirxan

- Du helbest (34-35/37)
- Lêpîrsîn (36/10)

EREBÎ Muhyidînê

- Hîlên şeytên (26/26)

ESLAN Şukrî

- Gazî li tirkên: Werin ser heqiyê (31/5)

ETMANÎ Behram

- Dua û niyeta rojîya remezanê (28/32)

EVDILQADIR Mele

- Nazire (27/22)

FARQÎNÎ Zana

- Lêpîrsîn (34-35/14)
- Lêpîrsîn (36/14)

FEQIYÊ Teyran

- Av (34-35/40)

FEQÎ Huseyn

- Lêpîrsîn (34-35/15)
- Lêpîrsîn (36/11)

FINDIKÎ Seyid Eliyê

- Elî rabe (28/29)
- Elî rabe (31/27)
- Dîwan/1 (32/5)
- Dîwan/2 (33/12)

- Dîwan/3 (34-35/34)
- Dîwan/4 (36/26)

FIRAT Zafer

- Tefsîra ayetan/1 (ji Elî Şerîetî) (32/11)
- Tefsîra ayetan/2 (ji Elî Şerîetî) (33/10)

GARÎB Şêx Omer

- Hevpeyvîn/1 (25/17)
- Hevpeyvîn/2 (26/12)
- Marksîzma dawîhatî û pîrsîrêka kurdî (32/28)

GENÇ Nurullah

- Xiyal (27/29)

GÖLDAŞ İsmail

- Hevpeyvîn/1 (28/10)
- Hevpeyvîn/2 (29/24)

GURDILANÎ Azad

- Serokatîya Karên Diyanetê û zîmanê tirkî (34-35/35)

GÜLMEZ Nacî

- Hevpeyvînek li gel Şêx Omer Garîb/1 (25/17)
- Hevpeyvînek li gel Şêx Omer Garîb/2 (26/12)
- Lêpîrsîn (36/16)

GÜNBAT Mazhar

- Hevpeyvîn (26/20)

HAYDAROĞLU Mele Alaeddîn

- Bedîuzzaman Seîdê Norsî (27/12)

KAHRAMAN Emîrşah

- Ji xebatkarên Nûbihara xweşik re (27/25)

KARA Sabah

- Mesnewî/5 (ji Mewlana Celaleddînê Romî) (25/12)
- Mersiyeyên rojhilat/7 (25/16)
- Dubeytî/46-55 (ji Baba Tahirê Uryan) (25/23)
- Rubaiyat/26-30 (ji Omer Xeyyam) (25/29)
- Mesnewî/6 (ji Mewlana Celaleddînê Romî) (26/4)
- Mersiyeyên rojhilat/8-9 (26/11)
- Dubeytî/56-65 (ji Baba Tahirê Uryan) (26/16)
- Rubaiyat/31-35 (ji Omer Xeyyam) (26/19)
- Mesnewî/7 (ji Mewlana Celaleddînê Romî) (27/4)

- Mersiyeyên rojhilat/10 (27/9)
- Dubeytî/66-75 (ji Baba Tahirê Uryan) (27/16)
- Rubaiyat/36-40 (ji Omer Xeyyam) (27/20)
- Mesnewî/8 (ji Mewlana Celaleddînê Romî) (28/6)
- Mersiyeyên rojhilat/11-12 (28/18)
- Dubeytî/76-85 (ji Baba Tahirê Uryan) (28/21)
- Rubaiyat/41-50 (ji Omer Xeyyam) (28/25)
- Mesnewî/9 (ji Mewlana Celaleddînê Romî) (29/4)
- Mersiyeyên rojhilat/13-14 (29/10)
- Dubeytî/86-95 (ji Baba Tahirê Uryan) (29/13)
- Mesnewî/10 (ji Mewlana Celaleddînê Romî) (30/4)
- Mersiyeyên rojhilat/15-16 (30/7)
- Dubeytî/96-105 (ji Baba Tahirê Uryan) (30/14)
- Mersiyeyên rojhilat/17-21 (31/9)
- Mesnewî/11 (ji Mewlana Celaleddînê Romî) (31/15)
- Dubeytî/106-115 (ji Baba Tahirê Uryan) (31/22)
- Mersiyeyên rojhilat/22-24 (32/12)
- Mesnewî/12 (ji Mewlana Celaleddînê Romî) (32/18)
- Dubeytî/116-125 (ji Baba Tahirê Uryan) (32/21)
- Mersiyeyên rojhilat/25-28 (33/5)
- Dubeytî/126-135 (ji Baba Tahirê Uryan) (33/9)
- Mesnewî/13 (ji Mewlana Celaleddînê Romî) (33/17)
- Dubeytî/136-145 (ji Baba Tahirê Uryan) (34-35/31)
- Piştî sê salan Nûbihar (36/3)
- Dubeytî/146-155 (ji Baba Tahirê Uryan) (36/20)
- Mesnewî/14 (ji Mewlana Celaleddînê Romî) (36/21)

KARADEMİR Yakup

- Lêpîrsîn (36/8)

KARADENİZ Ali

- Kemana Roçild (ji Anton Çexov) (25/24)
- Yezîdî û yezîdîtî (26/17)
- Mîrov rêwî ye (29/14)
- Çend mûlaheze li ser bêjeya "xwezayî"yê (31/20)
- "Bexçeyê vîşne" (34-35/32)

KERKÛKÎ Kameran

- Tahir Begî Caf (34-35/39)

KESKÎN Abdullah

- Lêpîrsîn (34-35/4)

KILIÇ Suud

- Atakurd (ji Ahmet Altan) (31/26)
- Lêpîrsîn (36/14)

KOYTAK Cahit

- General çima nikarin derkevin zikakan (31/12)

KURDISTANÎ Birîndar

- Sed nav û sed rengî bes e! (31/19)
- Nameyek bo Ehmedê Xanî (31/28)

KURŞUN Süleyman

- Lêpîrsîn (34-35/17)

KUTLAY Naci

- Lêpîrsîn (36/13)

MELA Qasim

- Nuqurç/49-53 (34-35/23)
- Nuqurç/54-58 (36/19)

MERYEMXAN

- Xiyal (ji Nurullah Genç) (27/29)

MEWDÛDÎ Seyyid Ebul Ala el-

- Çar istilâhên Qur'anî yên bingehîn: Îlah, reb, dîn, îbadet (30/18)

MIHACIR Aqîl

- Hovîtiya hovan û em (27/10)
- Zanîna zimên û ronîkirina gel (27/27)
- Hêvîdarî û geşkirina roleyên me (28/30)
- Serkevtina dil (32/15)

MIRADXWAZ

- Nalînên birîneke kevnênû (31/17)

NAS Ehmed Xemgîr

- Şi'ra Şêxê Ezîz (31/31)

NORSÎ Bedîuzzeman Seîdê

- Şeş pîrs (27/7)
- Azadî û îdareya adil (32/6)

NÛBIHAR

- Di destpêka sala sêyemîn de (25/3)
- Ji neqenciye sûtîstîfade nabe, lê ji qenciye sûtîstîfade dibe (26/3)
- Xwexapandin: "Tu ji me yî, baş î; ne ji me yî,

ne baş î" (27/3)

- Pêwîstiya tekûzîkirina alfabe ya kurdî (28/3)
- Xweşber, Mîrate, Rono û sirûdên bêrîkirinê (28/20)
- Çi gotin! (28/24)
- Nûçeyên mehê (28/32)
- Îflasa siyaseta dînê resmî, mîletê resmî, mezhebê resmî (29/3)
- Weşanên kurdî yên nû (29/31)
- Îhmaleke tarîxî: Di îslamê de heq û hiqûqê mîletan (30/3)
- Dijmînen zate mirov (31/3)
- Serokê Karên Diyanetê nizane ku çi dibêje (32/3)
- Zora qanûnan, zora siyan (33/3)
- Rapora "Pirsgirêka Rojhilat" a TOBB: Şîr û sir tevlihev (34-35/3)

NÛRULLAH Newzad

- Bedîuzzeman Seîdê Norsî (ji Mele Alaeddîn Haydaroglu) (27/12)
- Em kî ne, ji kû tîn, diçin kû (29/22)
- Em û seydayê me Ustad Bedîuzzeman Seîdê Norsî (Kurdî) (30/29)
- Xebatkarên Nûbihara delal re (31/25)

OFLAZ Hozan

- "Gotinên navdaran" (30/26)
- General çima nikarin derkevin zikakan (ji Cahit Koysak) (31/12)
- Wek ku qe nîn e (ji Hilmi Yavuz) (32/10)
- Strana kesê ku li xaniyê bilind rûdine (ji Gülten Akın) (33/21)
- Gotina dawî (ji Gülten Akın) (33/21)
- Bi meqamê Huseynî (ji Nurettin Durman) (34-35/30)
- Şêx û mirin (ji Nurettin Durman) (36/22)

OMERÎ Î.

- Sersal (29/18)
- Keça perî (30/31)

ÖNAL Ahmet

- Lêpîrsîn (36/15)

ÖZDEMİR Latif

- Gazin ji cihanê (32/17)
- Xewnek xweş (33/28)
- Lêpîrsîn (36/10)

PAŞA Berhîm

- Gaziya min (30/10)

POLAT Lokman

- "Hêz û bedewiya pênuşê" (28/27)

- Kovarek nû: Çira (30/32)
- Lêpîrsîn (36/12)

QUTUB Seyyid

- Pêşhatî ya îslamê ye (27/24)

ROMÎ Mewlana Celaeddînê

- Mesnewî/5 (25/12)
- Mesnewî/6 (26/4)
- Mesnewî/7 (27/4)
- Mesnewî/8 (28/6)
- Mesnewî/9 (29/4)
- Mesnewî/10 (30/4)
- Mesnewî/11 (31/15)
- Mesnewî/12 (32/18)
- Mesnewî/13 (33/17)
- Mesnewî/14 (36/21)

RÛŞEN Xurşîd

- Sûreta Nas û dergahê penahiyê (29/16)
- Qelaştina tarîtiyê: Sûreta Feleq (30/15)
- Peyama Qur'anê: Sûreta Îxlas (31/23)
- Bedencama kufîrê: Sûreta Leheb (33/19)

SAĞLAM Bahaeddin

- Serab (29/19)

SALİHOĞLU M. Latif

- Lêpîrsîn (36/17)

SMAİL Selîm

- Li vir ne bes bû, dora wir e! (30/21)
- (Şikeftî) (ji Eflaton) (31/11)

ŞAHREZA Bîrewer

- Marksizma dawîhatî û pîrgirêka kurdî (ji Şêx Omer Garîb) (32/28)

ŞERÎETÎ Elî

- Tefsîra ayetan/1 (32/11)
- Tefsîra ayetan/2 (33/10)

ŞOREŞ Suleyman

- Sefînetun kesefînetî Nûh (27/32)

TEKOŞÎN

- Mar û rovî (27/26)

TİMURTAŞ Abdulhadî

- Minafiq û Mescida Dirar (27/30)
- Seyda Mele Xelîlê Hêzanî û "Nehcul Enam" a kurdî (29/20)

TUNÇ Osman

- Hewl el-qeziyyet el-kurdiyye (25/32)

- Lêpîrsîn (34-35/21)

URYAN Baba Tahirê

- Dubeytî/46-55 (25/23)
- Dubeytî/56-65 (26/16)
- Dubeytî/66-75 (27/16)
- Dubeytî/76-85 (28/21)
- Dubeytî/86-95 (29/13)
- Dubeytî/96-105 (30/14)
- Dubeytî/106-115 (31/22)
- Dubeytî/116-125 (32/21)
- Dubeytî/126-135 (33/9)
- Dubeytî/136-145 (34-35/31)
- Dubeytî/146-155 (36/20)

UZUN Mehmed

- Li ser "Pêwîstiya tekûzkirina alfabe ya kurdî" (29/8)

XERÎB Abdullah

- Lêpîrsîn (36/17)

XEYYAM Omer

- Rubaiyat/26-30 (25/29)
- Rubaiyat/31-35 (26/19)
- Rubaiyat/36-40 (27/20)
- Rubaiyat/41-50 (28/25)

YAVUZ Hilmi

- Wek ku qe nîn e (32/10)

YEKTA Ayhan

- Netew û pêşveçûna zimên (27/18)

YILDIZ Bekirhan

- Em û xelkê din (30/20)

YÜKSEL Mufîd

- Jiyannameya Şêx Es'edê Erbilî (26/31)

ZELAL Rojîn

- Eqlê hin ji tirkên hin bi hin têtê serê wan (30/9)

ZEND Dr. Yusif Dara

- Alfabe ya latînî ji bo zimanê kurdî (33/29)

ZINAR Zeynelabîdîn

- Rewşenbîr û rewşenbîrî (25/14)
- Mast (28/19)
- Peymana Amasyayê (1514) (29/11)
- Gelşa alfabe ya kurdî (29/30)
- Lêpîrsîn (34-35/6)
- Tirkbapîr û Kemalîfî (34-35/26)
- Lêpîrsîn (36/9)

KITÊBÊN EM BELAV DIKIN

(DAĞITIMINI YAPTIĞIMIZ KİTAPLAR)

Kitêbên kurdî (Kürtçe kitaplar)(Hundur:TL) (Derve:DM)	
• Rîsala Biratîyê (Uhuvvet Rîsalesi).....	50.0003
• Rîsala Biratîyê (Bi tîpên erebî).....	50.0003
• Peyîva Bîst û Sêyemîn (23. Söz).....	50.0003
• Peyivên Piçûk (Küçük Sözler).....	75.0005
• Nimêj Dikim / Komisyon (Kuşe).....	120.0008
• Nimêj Dikim / Komisyon (Sipî).....	100.0006
• Dîwan / Mele Ehmedê Cizîrî.....	200.00012
• Doza Jîn / Hiseyn Elî Başar.....	75.0005
• Ferheng (kurdî-tirkî, tirkî-kurdî) / D. İzoli.....	450.00025
• Ferheng (zazakî-tirkî) / Malmîsanij.....	250.00012
• Mewlûd (latînî) / Mele Ehmedê Bateyî.....	100.0006
• Mewlûd (erebî) / Mele Ehmedê Bateyî.....	60.0004
• Mewlûd (erebî) / Mihemmed Emînê Heyderî.....	60.0004
• Nûbar / Ehmedê Xanî.....	80.0005
• Mewlûd / (zazakî) Mele Ehmedê Xasî.....	75.0005
• Eqîda İmanê (erebî) / Mihemmed Emînê Heyderî.....	25.0002

Kitêbên tirkî (Türkçe kitaplar)

• Bediüzzaman'ın Hayatı / Abdurrahman Nursi.....	80.0005
• Bediüzzaman'ın Volkan Yazıları / Osman Resulan.....	80.0005
• Şırnak Baskını / Osman Resulan.....	90.0005
• Aydınlık ve Dindarlık / Abdülkerim Suruş (Çev. Sabah Kara).....	90.0005
• Ayet Yorumları / Ali Şeriatî (Çev. Sabah Kara).....	120.0008
• Dini Düşüncenin Yeniden Kurulması/A. Suruş (Çev. Sabah Kara).....	90.0005
• İlerici Gericilik / Abdülkerim Suruş (Çev. Abdullah Kutlu).....	60.0004
• Peygamberler Aydınların Önderleri / A. Suruş (Çev. Abdullah Kutlu).....	90.0005
• Zamanın Zeynebi / Zeyneb Burucerdî (Çev. Zafer Fırat).....	80.0005
• 36. Paralel ve Ortadoğu / M. Selim Akdoğan.....	100.0006
• Hasretinden Sürgünler Bitirdim / Medeni Azad.....	80.0005

Kitêbên erebî (Arapça kitaplar)

• Lemalar (el-Leme'at).....	400.00025
• Mektubat (el-Mektûbat).....	400.00025
• Sözler (el-Kelîmat).....	500.00030

Kitêbên li jor, bi hundir û derve, bi bîst ji sedî (20 %) erzanî têne şandin. Yên ku hun dixwazin, bihaya wan hesab bikin, ji mecmûa bihayê, 20 % kêmbikin, baqiyê li hesabê jêrê razînin û fotokopiyeke pela razandinê, bi mektûba xwe ya ku we navê kitêban tede nivîsandiyê, bişînin navnîşana kovara me.

(Yukarıdaki kitaplar yurt içi ve yurt dışına % 20 indirimle gönderilir. İstediklerinizin tutarını hesaplayın, toplamdan % 20 düşün, geriye kalan tutarı aşağıdaki hesaba yatırım ve alındı belgesinin fotokopisini, istediğiniz kitapların isimlerini ihtiva eden mektupla birlikte dergimizin adresine gönderin.)

JIMAREYÊN HESABAN (HESAP NUMARALARI):

Li hundir (Yurt içi): Postgiro (Posta Çeki): Süleyman Çevik, 658265

Li derve (Yurt dışı): Süleyman Çevik, İş Bankası Yavuzselim Şubesi, 1079-30100-3118770

NAVNÎŞAN (ADRES):

Nûbihar, Kıztaşı Cad. Kuriş Apt. No: 51/3, Fatih / İstanbul

Tel: (212) 533 75 88 Faks: (212) 524 00 38

Nûbihar

www.arsivati.ir

